

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« valja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

V vzhodni Afriki še vedno vre:

Ras Desta organiziral nov upor Abesincev

V središču Abesinije je zbral 15.000 mož in namerava pričeti neizprosno borbo proti okupatorjem — V kratkem pričakujejo odločilen spopad — Graziani osebno hoče ta upor zatreti v krvi — Desta že obsojen na smrt

RIM, 23. januarja, tr. Kakor poročajo iz Adis Abebe, bo v kratkem prišlo do nove bitke med italijanskimi okupacijskimi četami in zadnjimi ostanki abesinske vojske, ki se zbira pod vodstvom rase Desta. V Abesiniji se mučijo posebni dopisniki florenškega lista »Nazione« Mario Bassi posilja o tem svojemu listu zanimivo poročilo. Med drugim naglašajo, da so v srednji in južni Abesiniji v teku velike vojaške operacije, v katerih se Italija poslužuje svojih najmodernejših vojskih sredstev, zlasti letalstva, tankov in topništva. Izid te borbe bo pomenil zaključitev okupacijske voine in končno vključitev Abesinije v italijanski imperij.

V hriboviti pokrajini med Sidamom in Baleom so se zbrali dobro oboroženi abesinski četniki ter nastopajo na črti med abesinskimi jeziki in reko Šebeli. Nepomirljivi abesinski plemenski

poglavariji so zbrali tu vse ostanke svojih vojsčakov, med katerimi je tudi veliko število takih, ki so se sicer že slovesno poklonili marš. Grazianiju in obljubili pokorščino italijanskim oblastem. Sedaj so ponovno zgrabili za orožje, da s poslednjimi močmi branijo svobodo Abesinije. Razumljivo je, pravi italijanski novinar, da sedaj ne smejo računati več na milost ter da jih bo zadela neizprosna in zaslužena kazen za upornike, smrt na večalih.

Vodstvo vojaških operacij proti tem upornikom bo prevzel osebno podkralj Graziani. V to svrhu je že pred par dnevi odpoval iz Adis Abebe v Sidamo. Malo pred svojim odhodom je na svečani seji v bivšem dvorcu abesinskega cesarja izjavil zbranim abesinskim plemenskim poglavarjem: Rasa Desta lahko smatrate samo še za mrtvega moža. Hotel je tako svojo usodo

in sam si je zapisal svojo smrtno obsodbo.

Abesinske čete so pod vodstvom rase Desta, zeta abesinskega cesarja. Pod njegovim poveljstvom so tudi poslednji ostanki bivše cesarske armade.

Guverner province Sidamo je zbral v zadnjem času močne čete in je dobil številna ojačenja iz drugih pokrajin, zlasti iz Eritreje in Somalije, da bi mogel uspešno nastopiti proti upornikom. Iz Hararja je general Nasi s svojim štabom in močnimi oddelki krenil proti pokrajini Arussi. Ob reki Šebeli je razvrščena libijska divizija, ki ji poveljuje general Cubeddu.

Uporniške čete so razdeljene na več odsekov. Vzhodno od Margaretskega jezera so razvrščene čete rase Desta, njegov podpoveljnik je dedžas Gabre Mariam, bivši poslanik v Parizu. Druga kolona operira v okolici Balea pod poveljstvom dedžasa Merida.

Po cenitvi italijanskih vojaških oblasti razpolaga ras Desta skupno z okrog 3.500 možmi redne vojske, ki so zelo dobro opremljeni in tudi vojaško izveščani in disciplinirani. Razen tega ras Desta sproti mobilizira Abesince v pokrajinah, ki se jih je polastil. Pri druženju se mu tudi razkropljeni oddeli roparskih tolpe, ki so se pojavile po razbitju cesarske vojske. Skupno cene italijanski vojaški strokovnjaki čete rase Desta na okrog 15.000 mož. V italijanskih krogih sumijo, da je ras Desta dobil značno finančno podporo in večjo zalogo orožja in municije iz inozemstva, po vsej verjetnosti preko angleške Kenije. V italijanskih krogih ne dvomijo, da bo tudi ta upor krvavo zadušjen, vendar pa dokazuje, da v Abesiniji še ne bo tako kmalu miru, ter da bo stalo še mnogo truda in žrtev, predno bo mogoče govoriti o popolni italijanski posesti abesinskega ozemlja.

Politični obzorik

K poglavju o dihu strupa

Mi se na strupe ne razumemo tako dobro, kakor naši politični prijatelji in tudi demokracije si ne upamo vzeti v zakup. Pač si pa upamo odrekati pravico izvajanja socialnih reform duhovnih očetov španske inkvizicije, ki, kolikor vemo iz zgodovine, ni naša naloga na roke svilenih ali volnenih rokavic, ko je obračunavala s svojimi idejnimi nasprotniki. To bi po našem skromnem mnenju zadostovalo za ugotovitev k poglavju o dihu strupa.

Namesto odgovora

Vse domače odmeve je »Slovenec« tudi danes posvetil našemu listu, za kar smo mu od srca hvaležni. Hvaležni mu pa nismo samo mi, temveč tudi naši naročniki in čitatelji. Z dokazi lahko »Slovenec« postrežemo. Odgovarjali mu zaenkrat ne bomo na njegove domače odmeve, pisane res v duhu strpnosti in dostojnosti, ker tega žal ne moremo storiti, pač se mu pa zahvalujemo, da nas njegova ovađuška žilica predlagala Kominterni v odklovanje z redom rdeče zvezde I. razreda z leno. Bomo se samo, da tako visokega odklovanja vendarle nismo vredni. Navzlic temu si bomo pa ta predlog zapomnili in ga bomo ob prvi ugodni priliki tudi primerno porabili.

Vojna ali mir

Profesor J. L. Hromádka piše v reviji »Přítomnost«: »Ako bi prezident dr. Edvard Beneš ne podajal od časa do časa javnih izjav o mednarodnih dogodkih, bi bilo naše ljudstvo redkokdaj poučeno, zakaj gre v današnji svetli borbi: bo-li jutri Evropa spremenjena v vojašnico, nastopajoče bataljone in kraja, kjer bo človeštvo uživalo svoje pravice.«

»Apostolstvo krščanske prosvete«

Pod blasfemičnim naslovom »Arma veritatis« (Orožje resnice) citamo v »Skerbec-Sabothyjevem« glasilu, ki izhaja v tiskarni Tiskovnega društva v Kranju (prvotno je bilo to Katoliško tiskovno društvo, zakaj so neki izpustili besedo »katoliško«?) tole vest: »V nedeljo se je vršil v Kranju škofski propagandni tečaj. Udeležili so se ga zastopniki iz vse dekanije. Dolžnost vsakega župniškega tiskovnega odbora je, da prične takoj z organiziranim delom: nemoralno in veri sovražno časopisje ven iz družin in na mesto zastupljene hrane dajte svojim družinam zdrave katoliške duševne hrane in videli bomo kmalu lepše sadove svojega kulturnega dela na vseh poljih. Ne javkati, marveč pljuniti v roke in na delo vsi, ne samo kaka žena. Tu gre za apostolsko delo. Kristusovega evangelija, pri tem pa morajo nastopiti moški pred ženskami! Še enkrat: Katoličani so po vesti dolžni, da z vsimi močmi podpirajo in širijo katoliški tisk, ki je — prvo sredstvo za apostolstvo krščanske prosvete!«

Torej apostolsko delo Kristusovega evangelija je agitacija in propaganda za časopisje in klevetajo svojega bližnjega, mu skušajo škodovati in ga uničiti. »Slovenec« in »Slovenski Narod« sta mora prokleto slabo presti glasilom Katoliških tiskovnih društev v tekmi s svobodnim časopisjem, ako se morajo v borbi proti njemu posluževati sredstev, ki v poslovnem svetu v drugih razmerah spadajo pod — kazenski paragraf. Svobodnoimni listi zro na to gonjo s prezirom. Saj je že tolikokrat grmelno in treskalo s prižniti, spovednice se na tihem in skrivaj opravičevale apostolsko delo Kristusovega evangelija, a vkljub in navzlic vsemu je dobri in pravični Bog dal rast in krepak razvoj našemu naprednemu časopisju. Tako bo tudi sedaj in v bodoče!

Vodja, ki dvigne zastavo Jugoslavije

Zagrebski »Jugoslovanski Glas« piše: »Predno se naše sile razvijajo v polnem razmahu, je treba, da v naših vrstah vstane vodja. Mi ga želimo, bomo njega, ki naj bo očiščen naša beseda, moči, volje in idejnega pojmovanja. Mi ga ne želimo ustvarjati potom plačane literature in tehnično izkonstruirane ideologije, mi želimo, da on pride in nastopi skromno, toda v resnici velik in močan, da bomo lahko zaključili nejnauškem času: dovolj je!... Nam ni potreben samo praznoglavi kmit vodje — ta anahronizem prepuščamo drugim — ali nam je potreben kmit ideje, ki bo skozi voditelja kot prvega boreca nacionalistične akcije našla popoln izraz naše mladosti in vere v pošteno delo za blagor kraja in domovine. Nam, ki nismo zaznani od naših pesmi o slavni prošlosti, marveč vzgojeni z osebnim močjo spoznanja in v duhu samozatajevanja in nacionalnega idealizma novega jugoslovstva, nam je torej potreben velik, čist ali mlad duh, ki bo ponesel zastavo naprej h končnemu cilju Velike Jugoslavije!«

Del Vajo o položaju v Španiji

Beljševiška nevarnost v Španiji obstoja samo v domišljiji onih, ki jim je potrebna za njihovo imperialistično propagando

ZENEVA, 23. januarja, tr. Španski zunanji minister Del Vajo, ki se udeležuje zasedanja sveta Društva narodov, je podal ženevskemu dopisniku londonskega »Daily Herald« izjavo o položaju v Španiji in se je dotaknil tudi propagande v inozemstvu, ki skuša predstaviti dogodke v Španiji kot beljševiško nevarnost. Tako zvana beljševiška nevarnost, je izjavil med drugim, obstoja samo v domišljiji onih, ki jim je ta pravljica potrebna za njihovo imperialistično propagando in ki iščejo povoda, da bi izpremenili status quo v Sredozemskem morju in v severni Afriki. Ogromna večina španskega naroda je o priliki zadnjih volitev jasno pokazala, da hoče živeti samo pod demokracijskim režimom. Načela svobode so

globoko zasidrana v srcu slehernega Španca. Sedanji položaj v Španiji je posledica vojnega stanja in v vojnih časih so demokracije svobode vedno in povsod več ali manj omejene. To razumejo tudi stranke liberalne in katoliške demokracije in se zato bore na naši strani proti skupnemu sovražniku. Ničče izmed nas ne smatra da bi bilo sedanje stanje v Španiji idealno. Po končani državljanski vojni bomo to dokazali s kolikor mogoče hitro obnovo demokracijskih svobod. Na vprašanje dopisnika, ali je s tem mišljena tudi verska svoboda je Del Vajo izjavil: To se razume samo po sebi in nikdar ne morem dovolj naglasiti, da republika nikdar ne pobija ne vere kot take in ne katoliške cerkve kot take.

General Franco dal ustreliti 14 katoliških duhovnikov

Haag, 23. januarja, r. Znani katoliški pisec Jozef Maria de Semprun, ki vrši sedaj dolžnosti odpravnika poslov španskega poslanstva v Pragi, je dal novinarjem o priliki justifikacije 14 katoliških duhovnikov na povelje generala Franca naslednjo izjavo:

Gotovo število katoliških duhovnikov v Španiji je uvidelo, da jim Kristusova vera nalaga, da stopijo v službo španskega naroda. Del teh duhovnikov je prišel v roke generala Franca. Dal jih je takoj ustreliti.

To so: Joahim Arin, škof Mondragona in njegova dva pomočnika Jose de Marvien in Leonardo Guriggi, Martin Leucena, vikar iz Renterie, De Adaraga, duhovnik iz Elgoibara, duhovnik Celestino Onangia, duhovnik in književnik Jose de Aristimuño, Georg de Esturi, duhovnik župnije Marin, Alechando de Mendieta, vikar iz Hernanija, vikar iz Barriata Saturnao, duhovnik Jozef Penna in menih Gervacij in Pleano.

Ob zaključku lista

Strašansko razburjenje v Londonu Zaradi pisanja ljubljanskega »Slovenca« se je spremenil ves mednarodni položaj v Evropi — Računati je z nedoglednimi posledicami

Pariz, 23. januarja, r. Kakor poročajo radio Sevilla, je zavladoval danes popoldne v Londonu in Zenevi strašno razburjenje ko so prečitali današnji uvodnik ljubljanskega »Slovenca« in njegove lekcije »Slovenskemu Narodu«. V Londonu sprva niso vedeli, kaj bi počeli, nato pa je Baldwin sklical nujno izredno sejo vlade, na kateri so razpravljali o nastalem položaju. Zunanji minister Eden, ki se mudi na zasedanju sveta DN v Zenevi, je dobil telefonski poziv, naj takoj odstopi, ker je sedaj ugotovljeno, da se strinja s stališčem »Slovenskega Naroda«, da v Španiji ne sme zavladata ne komunistem, ne anarhistem, pa tudi ne belim, ne črnim fašizem, marveč svoboda in demokracija. Iz pisanja ljubljanskega »Slovenca« je sedaj točno ugotovljeno, da so ljudje takega mišljenja »poklonili lažnivci«. Eden bo še danes odpoval v London, da izroči svojo demisijsko.

Tudi v redakciji londonskega »Daily Herald« so bile takoj danes popoldne izvršene velike spremembe. Direktor lista, glavni uredniki in vsi vodilni uredniki so bili takoj odpušteni. Vodstvo lista je prevzel jezuitski pater Camellus iz Madrida, kot strokovnjaka za španske zadeve pa sta mu dodeljena dva dobra poznavalca

jezuitske moralke in zgodovine španske inkvizicije.

Tudi vodstvo českoslovaškega dijaškega katoliškega pokreta, čigar člani so se udeležili potovanja v Španijo, je danes dopoldne sklicalo izredno sejo, na kateri je bilo sklenjeno, poslati v Ljubljano posebno deputacijo, da se opraviči pri »Slovenčevem« uredništvu, ker je brez njegovega dovoljenja sodelovala pri tej bogokletni akciji. Če bo treba, bo deputacija šla tudi v Rim, da si izprosi odpuščanje in pokoro.

Zaradi stališča, ki ga je zavzel »Slovenec«, bo danes najbrž odstopila tudi španska vlada in prostovoljno izročila vso oblast v Španiji generalu Francu, vsa poročevalska služba o dogodkih v Španiji pa bo poverjena Katoliškemu tiskovnemu društvu v Ljubljani.

Kar se tiče »Slovenskega Naroda«, bo proti njemu najbrž vložena tožba na Društvo narodov. Za poročevalca v tej zadevi bo določen »Slovenčev« uvodničar. Zagovarjala ga bosta najbrž Eden in Blum. Uradni list generala Franca objavlja danes dekret, s katerim se ljubljanski »Slovenec« za zasluge, ki si jih je pridobil za Francovo nacionalno delo, odlikuje z velikim križem reda liktorskega snopa s klinom.

Po sklenitvi večnega prijateljstva

carinska unija z Bolgarijo

Korak za korakom do bratske združitve

V nedeljo 24. t. m. b. kakor naspovedujo listi, v Beogradu podpisan pakt večnega prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo. Bolgarski ministrski predsednik dr. Georgij Kjuševanov prispe v to svrhu v Beograd, kjer mu pripravljajo izredno svečan sprejem, kakor se to spodobi vzpričo tako pomembnega zgodovinskega dogodka, kakor je podpis trajne prijateljske pogodbe med obema slovanskima državama na Balkanu. Kakor je imela leta 1912. sklenjena balkanska zveza usoden upliv na razvoj dogodkov na Balkanu in prinesla njegovim narodom osvoboditev izpod petstoletnega osmanskega jarma, tako pomenja jugoslovensko-bolgarska pogodba večnem prijateljstvu za cemenjenje osvoboditve Jugoslovenov in Bolgarov ne samo izpod turškega, marveč tudi izpod avstrijsko-madžarskega jarma. Jugoslavija in Bolgarija,

združeni v bratski slogi in ljubezni, predstavljata državno zvezo 22 milijonov ljudi, torej moč 3 milijonov bajonetov. Ako avazujemo moralne in telesne sposobnosti teh borec, lahko smele trdimo, da sta Bolgarija in Jugoslavija, uprti na take borce, sila, ki ne bo več žoga v rokah mednarodne politike, marveč činitelj, s katerim bodo pred vsem morali resno računati nasprotniki.

S tem prijateljskim paktom sta si odprli vrata v boljšo bodočnost. Stopiti bo treba sedaj čim prej še korak dalje. Prvi etapi mora slediti še druga. Druga etapa je carinska unija ki je bila tik pred uresničenjem že pred četrstoletja! Vse ostalo bo nato sledilo po neizprosni zakonih narode in zgodovine samo po sebi, ako Bog da in sreča junaka!

Ruždi Aras pojde v Rim

Na sestanku s Ciano bo razpravljajal o pristopu Italije k dardanelski konvenciji

Rim, 23. jan. o. Turški zunanji minister dr. Ruždi Aras se bo po zasedanju sveta Društva narodov vrnil preko Rima v Turčijo. V Rimu naj bi se sestal z zunanjim ministrom Ciano, da se tako tudi formalno potrdi sporazum med Turčijo in Italijo, ki sedaj po svojih diplomatskih zahtevah napram Franciji glede aleksandretskega sandžaka. V zvezi z italijansko-angelskim sredozemskim sporazumom se žirijo tudi vesti, da bo Italija v doglednem času sklenila slične sporazume najprej s Turčijo, nato pa še z Grčijo in Jugoslavijo. Na tej osnovi bi bila Italija pripravljena pogajati se z vsemi sredozemskimi državami tudi za sklenitev sredozemskega pakta, s katerim naj bi se končno uredili odnosi političnega in gospodarskega značaja na Sredozemskem morju. Pogajanja o paktu

bi se seveda lahko pričela šele po zaključku španske razbojniške vojne.

Rim, 23. jan. AA. Havas poroča: Sestanek med turškim zunanjim ministrom Ruždi Arasom in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano se bo vršil v nekem severnem italijanskem mestu. Sestanek se bo vršil čez tri ali štiri dni. Govorilo se bo o tem da naj Italija pristopi k dardanelskemu sporazumu. Gre tudi zato, da Italija odstrani nekatera sumničnija proti Turčiji.

Rimski listi pišejo zelo ugodno o tem zblizanju med Turčijo in Italijo in pravijo, da je ta italijanska politika maščevanje za politiko Francije in Anglije v turški republiki. Spor med Francijo in Turčijo zaradi Aleksandrete so v Rimu zelo skrbno opazovali in menijo, da bo po sredozemskem sporazumu med Italijo in Anglijo prišlo sedaj do sklenitve splošnega sredozemskega pakta.

Kulturni boj v Nemčiji

Berlin, 23. jan. AA. Havas: Potovanje treh nemških kardinalov v Rim in bivanje številnih nemških škofov v Rimu se tukaj razlaga tako, da misli katoliška cerkev v Nemčiji do konca vztrajati v svoji borbi za svoje pravice proti narodnemu socializmu. Izve se, da so škofi na svoji konferenci v Fuldi sestavili dve izjavi, ki morata biti prečitani na prižnicah. Ena izjava podčrtava pravico katoliške cerkve do vzgoje otrok, druga izjava pa zahteva za vse katolike v Nemčiji svobodo vesti. Poleg tega je nemški episkopat sestavil molitvico, ki jo morajo duhovniki moliti pri svečanih mašah in nedeljskih mašah:

Nebeški odrešenik, obračamo se k Tebi s svojo molitvijo, ker grozi nevarnost, da bodo oddaljili od Tebe otroke in spravili v nevarnost njihovo odrešenje. Ne do-

pusti, da bi bili naši otroci oddaljeni od Tebe in daj krščanskim roditeljem moč, da bi se borili za katoliško šolo.

Besedilo izjave, v kateri se pravi, da je narodni socializem protivnik katolicizma — in to prvič javno po štirih letih — in besedilo molitve, dokazujejo, da je kriza med narodnim socializmom in katoliško cerkvijo v Nemčiji latentna in da se Nemčija že nahaja v vrtincu verskih bojev.

Borzna poročila.

Curij, 23. januarja, Beograd 10.—, Pariz 20.30.25, London 21.45, New York 436.75, Bruselj 73.53, Milan 22.96 Amsterdam 239.05, Berlin 175.55, Dunaj 78.70 — 81.40, Praga 15.24, Varšava 82.30, Bukarešta 3.25.

Zboljšanje socialnega položaja brivcev

Med Zvezo brivskih in lasničarskih pomočnikov ter Združenjem brivcev in frizerjev je bila sklenjena kolektivna pogodba

Ljubljana, 23. januarja. Te dni podpisujejo ljubljanski brivski mojstri kolektivno pogodbo, ki je bila sklenjena v smislu obrtnega zakona med Zvezo brivskih in lasničarskih pomočnikov, podružnico v Ljubljani in Združenjem brivcev in frizerjev v Ljubljani. Po novi pogodbi se bo socialni položaj brivskih pomočnikov precej izboljšal. Pogodba je podpisala že večina mojstrov in menda se bodo podpisali tudi redki mojstri. V Ljubljani je okrog 100 brivskih podjetij in zaposlenih je nad 200 uslužbenec.

Napredok je, da pogodba predpisuje 10-urni delavni čas v sorazmerno z zakonom o zaščiti delavcev. Znano je namreč, da se deloča o delovnem času pogosto kršijo kljub zakonu o zaščiti delavcev in da je pogodba tudi zaradi tega potrebna. Pogodba določa, da se morajo brivski lokali pripraviti po predpisih posebne uredbe ali pravilnika pristojne politične oblasti. Delo v brivskih obratih mora počivati ob nedeljah in zakonitih državnih in cerkvenih praznikih, z izjemo v onih krajih, kjer je delo ob praznikih in nedeljah dovoljeno s posebno uredbo. Lastniki brivskih obratov bodo tudi dajali svojim uslužbencem na njihovo željo prost dan 1. maja. Zakoniti državni in cerkveni prazniki so: novo leto, Trije kralji, telovje, vsi sveti, božič, 1. december in kraljev rojstni dan. Ob drugih praznikih kot pri domači uredbi o odpiranju in zapiranju obratov, smajo biti lokali odprti samo od 7.30 do 12. To velja tudi za bišično nedeljo, ako bi pristojna oblast sploh dovolila, da smejo biti lokali odprti ta dan. Ob sobotah in ob dnevih pred prazniki, smejo biti brivski lokali odprti v Ljubljani do 20. na deželi na 21. zato pa za skrajša delovni čas ob drugih delovnih dneh da ne bo prekoračen tedenski 60urnik. Kjer je dovoljena delo ob nedeljah in zakonitih praznikih dopolnilna mo-

rajo delodajalci dati uslužbenecem za to delo ves popoldan odmora med tednom, če ni v tistem tednu še drugega praznika. Uslužbenec so dolžni postreči goste, ki pridejo v lokal pred koncem delovnega časa, sicer se pa prizna nadurno delo s 50% poviškom ob navadnih dneh in 100% ob nedeljah in praznikih za goste, ki pridejo v lokal po določenem delovnem času. Javnost bo zanimalo tudi določilo glede sušmarstva. Pogodba prepoveduje pomočnikom vsako sušmarstvo. Pri prvem dokazanem primeru sušmarstva po pomočniku ima mojster pravico odpovedati službo uslužbenec. Zveza brivskih in lasničarskih pomočnikov se obvezuje zatirati sušmarstvo ter da bo prijavila vsak znan primer oblasti. Razen tega se zaveže uslužbenstvo, odnosedno njegovo zastopništvo sodelovati z delodajalci pri preprečevanju sušmarstva in nelegalne konkurence, da bi v skupni akciji dosegli vzajemitev zakona o zatiranju sušmarstva.

Pogodba določa minimalne tedenske meze brivskih pomočnikov in pomočnic. Določeno je na dve glavni kategoriji, na mezo oseba brivske stroke in meza uslužbenec-frizerjeve stroke. Razen tega se dele meze na kategoriji, po letih zaposlitve uslužbenec. Tako je določena meza 80 Din na teden za uslužbenca po tretjem mesecu pomočniške dobe v brivski stroki v frizerski stroki pa 100 Din. V II. kategoriji (od 3 mesecev do 2 let pomočniške dobe) znašajo meze v brivski stroki 125 Din, v frizerski pa 150 Din. V III. kategoriji (od 2 do 5 let) 165 Din v brivski in 200 Din v frizerski stroki. Najvišje meze znašajo v IV. kategoriji za pomočnika po 5 letih po izpitu, in sicer 200 Din v brivski in 235 Din v frizerski stroki.

Ta pogodba je potrebna, da konca tega leta, potem ko ne bo več obdobja v začetku vsakega meseca.

tvores slovenske vsane besede, potem pa še njegovo pesniško udejstvovanje, ki je sponelo na najčistejšem izražanju njegovega notranjega doživljanja. Dissonanca njegove duše, ki se je borila med čutom dolžnosti in polikla ter med suzanjem življenjem, je dobila svoje vidno mesto v pesnitvah, kakor tudi druge življenjske preizkušnje. S. Gregorčič zavzema v našem slovstvu tako vidno mesto, da ga nobene razmere ne bodo moge satajati. Po predavanju, ki e želo najlepše pri-

znanje, je prednašal br. Dominik Bizjak več pesnitev, med njimi V pepelnici noči in Kmetaka hiša. Za zaključek je nastopil sokolski pevski zbor, ki je izvajal »Pogled v nedolžno oko«, »Sočie in »Zvezda mila...« Ubrano, čustveno prednašanje zbora se je polne dvorane živo dojmlilo. Ob zaključku je še spregovoril br. podastarsina Horvat. Prihodnji bratski večer bo posvečen našemu najprijoditejšemu skladatelju Emilu Adamiču.

Žagarji z doma, Prekmurci domov

Iz razgovora s francoskim konzulom g. Remerandom o naših delavcih, ki dobe v Franciji vsako sezono delo

Ljubljana, 23. januarja. V januarju se ježe uradniki v uradih, vodih in korporacijah, ker morajo vrhu svojega vsakdanjega dela sestavljati tudi še statistike o delovanju in poslovanju v preteklem letu. Poročevalci časopisov pa vzporedno z njimi dobivajo statistične podatke, begajo od urada do urada in povprašujejo po številkah, ki naj razodejajo o publiko veselje ali žalostno gibanje, naraščanje in padanje v preteklem letu.

Nekateri uradi in zavodi so že vajeni takih oblikov v januarju. Radi postrežejo reporterje s številkami. Ako je dan dober, odnese reporter s številkami še pripombe in pojasnila, ki mu jih dajo gospodje šefi in reporterjevo veselje je nepopolno. Kaj bi sicer počel siromak s samimi golimi suhim pustiimi številkami?

Tajnik francoskega konzulata v Ljubljani, prof. Detela me je prijazno spregel in je takoj razumel moje želje, s kakšnimi številkami naj mi postreže s francoskega konzulata, ko vse vendarle ne more zanimali javnost. Koliko oseb je dobilo v teku lanskega leta vizum? Treba je samo odpreti evidenčno knjigo. Zadnja postavka pred debelo črto, ki loči lani od letos, ima številko 891. 891 našemu državljanu je izdal francoski konzulat lani vizum za potovanje v Francijo. In kdo so ti ljudje po poklicu? V večini so naši delavci!

Tako sva z gospodom tajnikom odkrila tisto, kar bo naša javnost gotovo zanimalo. Stopila sva v salon, kjer me je ljubeznivo sprejel francoski konzul g. Remerand, ki že tri leta vodi francoski konzulat v Ljubljani. G. konzul razume nekoliko tudi že slovenski. Zelo lepo izgovarja slovenske besede. Citla naše časopise, o katerih se je precej laskavo izrazil. Obsul sem ga v francosčini s kopico vprašanj o naših delavcih, predvsem, ki iščejo v Franciji vsako leto za službo in kruha, ker jim ga domovina ne more dati. — Že več let je odgovarjal g. konzul bodajo naši delavci na delo v Francijo, in sicer so to sezonski delavci. Okoli 600 delavcem, ki se izkažejo z vsemi potrebnimi listinami, damo vsako leto vizum za potovanje v Francijo. V teku lanskega leta smo izdali 611 delavcem vizume. Ostalih 280 oseb je dobilo vizume za priložnostno potovanje v Francijo; to so iz-

letniki, potniki itd., ki obiščejo zasebno ali poslovno večja mesta v Franciji.

Od delavcev, ki vsako sezono dobe v Franciji delo, je največ poljedelcev iz Prekmurja. Prekmurci so se na francoskih kmetijah zelo obnesli. Da jih imajo francoski kmetovalci in posestniki radi, dokazuje to, da so z vsako novo sezono zopet dobrodošli. Na pomlad odpotujejo iz Slovenije in ostanejo do pozne jeseni; ali do začetka zime na kmetijah, torej dokler ni vsa žetev pod streho. Precej je med njimi tudi žensk, ki so tudi na glasu kot dobre delavke. Lani se je zgodilo, da so šle na kmetije v Francijo Prekmurke, ki so se baš omožile, pa jim ne kaže, da bi doma vodile gospodinjstvo, temveč grede raje za zaslužkom v tujino. Može pa, ki se navadno priženejo na ženin dom, ostanejo doma in skrbje za hišo.

Manj je med delavci, ki opravljajo sezonska dela v Franciji, drvjarjev in žagarjev. Od teh jih gre na delo vsako sezono nekaj iz logaškega in kočevskega okraja, večina jih pa pride v Ljubljano po vizum iz Cebra in okolice. Ker jim je ljubljanski konzulat bližji, jim dajamo mi potrebna dovoljenja za potovanje in ne zagrebški konzulat, čeprav spadajo že v njegovo področje. Žagarji in drvjarji odidejo v Francijo pozimi in se vrnejo na pomlad.

Gospod konzul, kaj pa rudarji? Še pred leti je iskalo vsako leto precej naših rudarjev delo v francoskih rudnikih.

Res je, saj je znano, da jih je precej tudi ostalo v francoskih revirjih. Zadnji dve leti se je pa izseljevalje rudarjev iz Slovenije v Francijo sploh ustavilo in tudi kot sezonski delavci ne odhajajo več v Francijo. Mislim, da je delovni trg za to panogo delavcev našel in ni več povpraševanja po morebitnih rudarjih.

Okoli 600 naših poljedelcev in poljedelk ter žagarjev in drvjarjev si služijo vsakdanji kruh vsako sezono v Franciji. Prekmurci in Prekmurke prinesejo domov toliko prihrankov, da se preložejo doma v bedni prekmurški pokrajini čez zimo, žagarji in drvjarji pa toliko, da lažje shajajo čez pomlad in poletje doma kot kmetovalci in delavci na tržih lovskih, kočevskih in čabrskih kraških tleh.

Za kokainom — saharin in hranilne knjižice

Pred obravnavo proti sleparjem, ki so spreminjali stotake v hranilnih knjižicah v tisočake

Ljubljana, 23. januarja. Statistični sleparjev bi gotovo pokazala, da je od leta do leta več ljudi, ki žive le še na račun lahkovernosti poštenjaka, s pomočjo najbolj rafiniranih goljufij. Pokazala bi tudi brez dvoma, da je čedalje več ljudi, ki se bavijo po sili razmer, deloma pa v upanju po boljšem zaslužku s posli, ki smo jih v dobrih poštenjakaših inepovalih smisljive in umazane posle.

O velikih sleparjih s kokainom, ki se je na čuležen način pri vseh kupcih spreminjal v sodo, smo nedavno poročali. Tedaj so nam je odkril temni svet tihotapev s kokainom. Kmalu pa bodo na sodišču obravnavali o velikih sleparjih s hranilnimi knjižicami. Drzavno tožilstvo v Ljubljani pripravlja obtožnico proti štirim prekupčevalec in sleparjem s hranilnimi knjižicami, ki so spreminjali stotake v knjižicah v tisočake, kakor je spreminjal Sirok s pajdali kokain v sodo. Gre za precej veliko vsoto, ki so jo utrpeli številni oškodovanci.

Obasti so pa tudi na sledi držanih sleparjev s saharinom. Javna tajnost je, da kar mnogo tihotapev s saharinom zasli po deželi, kjer vlada revščina in ljudje nimajo niti za sol in zvezlenke. Še manj pa za drag sladkor. Izvedel smo o nekem takem primeru sleparije, ki se je zgodil na Gorenskem. Tihotapev je prinesel večjo količino saharina k nekemu premožnejšemu kmetu in ga pregovoril, da mu je dal na saharin posojilo. Tihotapev ni bilo nazaj. Kmet je nato odšel zavoj in je našel v njem sodo namesto saharina. Na ta način je nasledlo sleparjem z lažnim saharinom že mnogo ljudi, ki se pa sleparjev ne upajo ovdeti, kakor se niso upali ovdeti oškodovanci prodajalca lažnega kokaina.

Kako so sleparji zmedodolniki, ki so spreminjali stotake v tisočake, kaže primer dveh fantov Čuka Alojza in Kopača Franca iz Rovt, ki sta se v petek zagovarjala pred malim senatom.

Nekoga dne je prišel neki človek iz Ljubljane v Rovte. Kopaču se je predstavil za zavarnovalnega agenta. Menila sta se o marsičem in Kopač je tajcu potožil, da so slabi časi in vsem na deželi slaba prede. Mladi ljudje, ki bi radi kaj zaslužili, ne dobe dela. Agent je menil, da ni tako hudo in da se še vedno dobi denar — s hranilnimi knjižicami. Kopač je šel in nagovoril Čuka, da je ukradel svoji sestri hranilno knjižico domače posejnice z vlogo 110 Din. Agent je vzel knjižico in pozval Kopača, naj pride čez dva dni v Ljubljano po denar. Kopač je agent čakač že na kolodvoru. Izmed glavnih vlog v procesu proti pomarejevalcem knjižic. O. je Kopač peljal v neko pisarno kjer je res dobil 1500 Din za knjižico, ki je imela v Rovt h vlogo 110 Din. V Ljubljani se je ta številka spre-

nila v 11.000. O. je dobil 100 Din, agentu je Kopač moral izročiti 1200 Din, 200 Din je pa ostalo še in se upanje, da bo dobil po obrokih plačilnih še 500. Kmalu nato so odkrili sleparijo. K številkan prvotne vloge je agent spetno pripisal dve ničli in tako spremenil v trenutku stotak v enajst tisočev. Čuka je senat obsodil samo zaradi tatvine knjižice na 10 dni zapora pogojno za 1 leto, ker ni vedel nič o slepariji. Kopač je pa dobil 2 meseca zapora in 120 Din denarne kazni. Oba sta kazen sprejela.

VEN Z NJIMI JE KRICAL

Avgusta lani je zajel naše delavstvo val strahla, ki se je širil od tovarne do tovarne. Tudi v Skofji Loki so delavci v predilni začeli stavkati. Ožrače je bilo zelo napeto, ker delavci in delavke niso hoteli zapustiti delavnice, orožniki so pa dobili povelje, naj izpraznijo tovarne. Nedavno smo poročali o junaki agitatoriki Leopoldini, ki so poslali iz Kranja v Skofjo Loko, da organizira delavce in jih vzpodbuja v borbi za delavske pravice. Leopoldina je v občini napadla orožnike, ki so morali intervenirati. Tedaj se je zaletel v orožnike tudi Franc Sešek, 33 let stari čevljarški pomočnik. Včeraj je prišel tudi on na vrsto pred malim senatom. Obtožnica mu je očitala, da je orožniškera narednika Osovniko sunil s pestjo v lrbet tako močno, da je orožnik puka skoraj padla z ramen, orožnika Močnika je pa tako močno zagrabil za roko, da je dobil orožnik podplutbo in ozeboboto.

Sešek je razen tega kričal pred vrati tovarne, ko so orožniki vrtli v tovarno, da bi jo izpraznili: »Ven z njimi! Podkupljeni so protizakonito postopajo!« Sešek je priznal le to, da je orožnikom očital protizakonit postopek. Dotaknil se pa ni Močnika ne Osovniko. Oba orožnika sta kot priči povedala o dogodku tako, kakor ga opisuje obtožnica in ovadba. Dve priči sta skušali razbremeniti obtožjenca, toda ti dve nista bili skladni. Okoli 10 delavcev, ki so bili zaslišani, ni vedelo kaj povedati o poteku dogodka.

Sodišče se je preimenovalo o Sešekovi krivdi in ga obsodilo zaradi olajševalnih okoliščin, kakor splošno razburjenje, nezakovanost in dober glas, na najnižjo kazen, ki jo je morozelo izreči za zločinstvo zoper državno oblast po paragraf. 128-I. k. z., na mesec in pol zapora pogojno za 3 leta. Sešek je kazen sprejel.

DOLGI LASJE IN PAMET

Moški z dolgimi lasmi so že na zunaj inteligentni.

Tako? Včeraj sem našla na suknji svojega moža dolge las, toda priznati moram, da je bil videti moj mož zelo bedast, ko sem mu ga pokazala.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 23. januarja katoličani: Zoroška Marije Devica
JUTRI: Nedelja, 24. januarja katoličani: Ti-motej, Milislava

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Revolta na brodu
Bounthy
ZKD: »Carica Katarina« ob 14.15 v Matici

KINO IDEAL: Skrivnost zlatega rudnika
KINO SLOGA: Cardas, matineja »Fra Diavolo« ob 11.15

KINO UNION: Burgtheater, matineja »Sangha, New York, Paris« ob 11.15

KINO SSKA: Čiščenje na veliko
Večer Jadranske straže ob 20.30 uri na Taboru

Lutkovni oder v Šiški »Vragov svake« ob 15

PRIREDITVE V NEDELJO

KINO MATICA: Revolta na brodu
Bounthy

ZKD: »Carica Katarina« ob 10.30 v Matici
KINO IDEAL: Skrivnost zlatega rudnika
KINO SLOGA: Cardas, matineja »Fra Diavolo« ob 11. dop.

KINO UNION: Burgtheater, matineja »Sangha, New York, Paris« ob 11. dop.
Lutkovni oder na Taboru: »Rožencvet in Lilijana« ob 15.30

Organizacija praktičnih tehnikov, občni zbor ob 9 v dvorani OUZD.
Českoslovaška Obec lutkovna pravilna igra »Zlati cvet« ob 16 Narodni dom

Sokolsko društvo Vič letna skupščina ob 10 v Sokolskem domu
Sentjakobsko gledališče »Pobegla nevesta« ob 15 in 20.15

DEZURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Leustek, Rosljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in
Nada Komotar Vič — Tržaška cesta.

Iz Celja

— Mestna občina bo najela pri Drž. hipo-tekarni banki 8 milijonov Din posojila. Mestni svet celjski je imel v petek zvečer izredno sejo, na kateri je soglasno sklenil, da bo mestna občina najela pri Drž. hipotekarni banki 8 milijonov dinarjev posojila po 7% obrestih proti 15letnemu odplačevanju. Občna bo s to vsoto plačala svoj dolg pri Mestni hranilnici v Celju in nekatera druga posojila z višjo obrestno mero. S tem si bo prihranila na obrestih letno okrog 100.000 Din. Mestna hranilnica v Celju je prejela pred kratkim od Drž. hipotekarne banke 3 milijone Din na račun dolga, ki ga ima Mestna hranilnica v Mariboru pri Mestni hranilnici v Celju. S tem zneskom in pa s plačilom dolga mestne občine bo postala Mestna hranilnica v Celju zopet likvidna, kar bo blagodejno vplivalo na vse celjsko gospodarstvo.

— Rezervni oficirji iz Celja in okolice, ki so zaprosili za železniške legitimacije, na jih čimprej dvignejo pri vojaškem oddelku mestnega poglavarstva.

— Predčasno spuštanje železniških zapornic na Mariborski cesti. Član mestnega sveta g. Witasvsky je predložil na seji mestnega sveta v petek županu priporočilo proli predčasno spuštanju železniških zapornic na izredno prometni državni Mariborski cesti. Dogaja se celo, da so zapornice spuščene kar po 15 minut in tudi še dalje, tako da zastaja ves potniški in vozovni promet. Župan je obljubil, da bo v tej zadevi interveniral pri železniški upravi.

— Umrl je v petek dopoldne v Jenkovci ulici 26 po daljšem trpljenju v 48. letu starosti g. Anton Rode, solastnik tiskarne brata Rode & Martinčič v Celju. Pokojnik se je izučil tiskarstva v Zvezni tiskarni v Celju in je po oprostitvi služboval do vpoklica v vojaško službo v Ljubljani. Med vojno se je bojeval v srbski vojski kot jugoslovanski dobrovoljec. V Celju in okolici je bil splošno priljubljen in spoštovan. Zapuščila vdova go Marico in štiri otroke. Pogreb bo v nedeljo ob 15. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojnemu bodi ohranjen časten spomin, svojem naše iskreno sožalje!

— Poboljšanje. Pred kratkim smo ustrežili želji naših številnih celjskih prijateljev in smo dali namestiti na Celjskem domu v Razlagovi ulici desko, na kateri je vsak dan pritrjen izvod našega lista. V zadnjem času pa se dogaja, da izginjajo z deske posamezni listi. Zadevo bomo zasledovali in krivce takoj prijavili. Zato opozarjamo prizadete, da opustijo svoje pobalske manire, ker jih bo sicer doletela kazen.

— Nočno lekarniško službo ima do vstopnega pelka 29. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Iz Litije

— Preloženo predavanje. Drevi bi moral predavati v litijski šoli član esperantskega društva iz Ljubljane g. Sterle o problemu mednarodnega jezika. Zaradi tehničnih ovir je po njegovem predavanju preloženo in bo po predavateljevem zahtevu v sredo.

— Za našo sadjarje. Občinska uprava je izdala sporazumno s sreskim kmetijskim referentom in odborom Sadjarice in vrtnarske podružnice poziv na vse naše sadjarje. Saj je v interesu vseh naših gospodarjev, da imajo na svojih zemljiščih zasajenega čim več sadnega drevja. Pri nas so dani vsi pogoji za uspešno sadjarstvo. Vsi oni, ki narače zdaj potom naše občine sadna drevesca, jih dobe za polovično ceno, to je po 4 Din komad. Ostalo polovico bo pripeljala banska uprava. Vsem onim, ki bodo zdaj naročili sadno drevje, bo nudil sreški kmetijski referent poučena in praktična navodila. V vsem okolišu pa bodo letos večkratni poučni tečaji o pravilnem postopanju v sadjarstvu. Vsak gospodar naj pripravi zemljišče in naj uredi že zdaj vse potrebno za saditev sadnega drevja. Izkonati je treba takoj jame v globino 50 do 60 cm, v širino pa 150 mm, ter vrste v razdalji od 12 do 20 m; med drevesi od 10 do 15 m. Postaviti je treba tudi kole, ki pa morajo biti v zemlji in pol metra nad zemljo ožgani. Opozarjamo na ta navodila naše gospodarje, ki dobe vse nadaljnje informacije v občinski pisarni.

— Tako? Včeraj sem našla na suknji svojega moža dolge las, toda priznati moram, da je bil videti moj mož zelo bedast, ko sem mu ga pokazala.

— Tako? Včeraj sem našla na suknji svojega moža dolge las, toda priznati moram, da je bil videti moj mož zelo bedast, ko sem mu ga pokazala.

— Tako? Včeraj sem našla na suknji svojega moža dolge las, toda priznati moram, da je bil videti moj mož zelo bedast, ko sem mu ga pokazala.

— Tako? Včeraj sem našla na suknji svojega moža dolge las, toda priznati moram, da je bil videti moj mož zelo bedast, ko sem mu ga pokazala.

— Tako? Včeraj sem našla na suknji svojega moža dolge las, toda priznati moram, da je bil videti moj mož zelo bedast, ko sem mu ga pokazala.

— Tako? Včeraj sem našla na suknji svojega moža dolge las, toda priznati moram, da je bil videti moj mož zelo bedast, ko sem mu ga pokazala.

Rudarskemu institutu grozi deložacija

Treba bo zgraditi novega, modernim zahtevam ustrezajočega

Akademski akcija za izpolnitev univerze kralja Aleksandra I. nas je naprosila za objavo naslednjega članka:

Med instituti ljubljanske tehniške fakultete je eden najvažnejših rudarski institut. To je edini institut v naši državi in celo na Balkanu, ki vzgaja naraščaj, ki odkriva naša rudna bogastva. Toda vsak čas obstoja nevarnost, da izgubimo v Ljubljani ta institut.

Naša univerza nima lastnih poslopij. Tehnika je nastanjena v poslopiju, ki je zasebna last; rudarski institut pa v hiši, ki jo je zgradilo socialno ministrstvo za Dečji dom. Razumljivo je, da hiša, ki ni večja kakor kaka ljudska šola na deželi, nikakor ne more zadostiti potrebam študija, ki zahteva velikih laboratorijev, kjer se praktično preizkušajo naprave za ventilacijo v rudnikih, vrtni stroji in drugo.

Kljub temu, da rudarskega oddelka naše tehnične niti zdaleka ne moremo primerjati s samostojnimi visokimi šolami za rudarstvo v Čehoslovaški, Avstriji, Franciji in v drugod, se moramo boriti še za to, kar že imamo. H koncu tega leta namreč po-

teče pogodba s socialnim ministrstvom in našemu rudarskemu institutu grozi deložacija.

Slovenski študentje pa hočemo, da ostane rudarski institut v Ljubljani kjer imamo v bližini najpomembnejši rudnik v državi. Hočemo, da ostane rudarski institut v Ljubljani, ker nam je le tako omogočen študij rudarstva saj je znano da velika večina slovenskih študentov ne bi zmogla stroškov za študij v Beogradu ali Sarajevu.

Zato zahtevamo, da nam zgradi država v Ljubljani rudarski institut, ki bo popolnoma odgovarjal zahtevam modernega rudarstva, ki bo vzgajal res sposobne naraščaj, ki bo lahko nadomestil vse tujce inženjerje po naših rudnikih. Zahtevamo dalje, da nam država ustanovi tudi institut za fužinarstvo, da se bomo lahko specializirali za inženjerje fužinarje na naši domači tehniki.

Akademski akcija za izpolnitev univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani priredi 26. t. m. ob 20 v Trgovskem domu javno zborovanje, na katerem se boste lahko pobliže seznanili s problemi naše tehnike.

Ljubljanski mestni arhiv urejen v Auerspergovih palači je spet vsakomur dostopen

Ljubljana, 22. januarja. Ljubljanski mestni arhiv je sedaj zopet popolnoma urejen v novih prostorih kulturnega oddelka mestnega poglavarstva v Auerspergovih palači (Gosposka ul. 15) in dostopen med uradnimi urami vsem, ki žele proučevati njegovo zanimivo gradivo.

Mestni arhiv hrani v svojih zbirkah predvsem 170 pergamentnih in na papirju pisanih izvirnih listin od 14. do konca 18. stoletja. Znamenite so zlasti tiste, ki se tičejo mestnih pravic in svobodnin. Najstarejša je iz leta 1320. (pismo koroškega vojvode Henrika Ljubljancanom zastra davkov in straži). Iz leta 1364. je n. pr. pismo, s katerim podeli avstrijski vojvoda Rudolf ljubljanskemu mestnemu sodniku pravico krvavega sodstva nad podložniki nemškega viteškega reda in ljubljanskega župnika, iz leta 1406. pa pismo celjskega grofa Hermana vojvodi Ernestu zaradi mitnice v Landotu. Navajamo iz obilice zanimivih deloma še neobjavljenih dokumentov samo te tri.

Za ljubljansko zgodovino posebno važne so zbirke sodnih zapisnikov in sej občinskega sveta od l. 1521. do l. 1785., knjige o mestnih dohodkih in izdatkih od l. 1581. do 1775 ter davčni urbarji od l. 1600. do 1752. Raznih drugih zapisnikov, urbarjev, računskih knjig itd. od l. 1637. dalje je 252. Zanimivi so zlasti urbarji ljubljanskih mestnih imenj in posestev, seznamu obrtnikov in hišnih posestnikov, ukrepi »Gradbene, gasilske in opeševalne komisije« (l. 1814—1821), policijski dnevnik (l. 1824—1833.), zbirke kupnih pogodb, spisi o ljubljanskem barju, urbarji meščanskega špitala, protokoli »strahovalnice« in prisilne delavnice, register o porokah in razporokah (v francoščini) iz l. 1813. itd.

Nanovo in natančno je mestni arhivar g. Vladislav Fabjančič nadalje uredil vse aktovski arhiv do l. 1826. Najstarejši spisi (v izvirniku ali prepisu) aktovskega arhiva segajo nazaj do l. 1364. Za vsa to dobo, ki obsega 1113 svežnjev, je sestavil 130 strani obsegaajoč pregleden seznam spisov po zaporednih številkah. Ta seznam je sedaj na razpolago obiskovalcem mestnega arhiva.

Gradivo, ki ga nudi aktovski arhiv, je izredno bogato in je iz njega možno proučevati ljubljansko in sploh slovensko preteklost na mnogoterih poljih, saj obsega n. pr. samo doba francoskih okupacij (l. 1797—1805. in 1809—1913.) celih 30 debelih svežnjev spisov v francoščini, nemščini,

italijansčini, slovensčini in hrvaščini. Poleg spisov mestne registrature so zanimive nadalje zbirke mestnih računov (od l. 1752—1812, s presledki) spisi »Gasilske, gradbene in opeševalne komisije« (od l. 1791.—1810.) kresijska registratura v kolikor se tiče Ljubljane (s predspisi od l. 1687.—1855.), izredno zanimivi magistratni predsedstveni spisi, zlasti županova zaupna poročila kresiji o političnem razpoloženju Ljubljancanov (od l. 1814—1844.), spisi ljubljanskega »privilegiranege trgovskega stanue« (od l. 1604.—1809.), spisi o izsuševanju barja (d l. 1762.—1897.), sveženj potnih listov (od l. 1817.—1827.), spisi o ljubljanskem vladarskem kongresu (l. 1821.).

Arhivar je sestavil iz registraturnega gradiva bogato zbirko patentov in drugih tiskovnin, ki so izšli razen v nemščini (za časa Francozov tudi v francoščini in laščini) še v slovenskem jeziku od Marije Terezije dalje pa do odhoda Francozov. Ta zbirka je zelo prikladna za študij o razvoju uradne slovensčine. Vmes so tudi nekateri pismeni akti ljubljanskega magistrata v slovensčini, ki dokazujejo, da so niti sloji v Ljubljani govorili in razumeli samo slovensko. To so zlasti razglasi, ki so jih objavljali bobnarji po ljubljanskih

Zanimiva tožba v zadevi Feniksove podružnice

Obtoženi predsednik Društva Feniksovih zavarovancev ravnatelj Ivan Jeras je bil oproščen

Ljubljana, 23. januarja.

Dne 11. oktobra lani se je vršil ustanovni občni zbor Društva za zaščito Feniksovih zavarovancev v Ljubljani. Za predsednika pripravljalega odbora in za predsednika društva je bil izvoljen ravnatelj Ivan Jeras, ki je v svojem dnevniku na zborovanju med drugim tudi kritiziral poslovanje Feniksove podružnice v Ljubljani. Ravnatelj Feniksa g. Zvonko Zolger in prokuristinja Feniksa g. Slava Rozman sta vložila pri srezem sodišču v Ljubljani zoper ravnatelja Jerasa tožbo. Inkriminirane so bile tele besede ravnatelja Jerasa, ki jih je izrekel javno na zborovanju:

Da je Feniksova podružnica v Ljubljani odpustila 4 uradnike, ki so imeli skupno 3600 Din plače na mesec, dočim sta si dva višja uradnika zvišala svoje plače dva do štirikrat, da ima Feniks slugo, ki je glavna njegova naloga, da vodi psa Ferija (ki je last g. Rozmanove), na sprehod, da vozi neka višja uradnika svojega psa revmatičnega na obsevanje z avtomobilom in da živi pes Feri večinoma od piskotov ter bi bil marsikdo srečen, ako bi imel tako udobno življenje kakor ta pes.

Ravnatelj Zolger in prokuristinja Rozmanova sta v tožbi navedla, da sta bila misljena na edinole dva in sta vložila tožbo zaradi javnega klevetanja in žalitve, ki je bila zloznamenja.

Ravnatelj Jeras je na prvi obravnavi, ki je vzbudila veliko pozornost v vseh krogih v Ljubljani, v svojem zagovoru nastopil dokaz resnice in dobre vere. Zasebna tožitelja sta se protivila temu, češ da gre posebej glede psa Ferija za činjenico zasebnega življenja in je dokaz resnice o tej zadevi nedopusten.

Na drugi obravnavi dne 7. 11. 1936. so bile zaslišane številne priče. Krizaj Ivan, ki je dresiral psa Ferija, je izjavil, da je psa k njemu pripeljal večkrat Feniksov uslužbenec, Abram Vladimir, ki je povedal, kako je bil s Klotarjem, Sinkovcem in Plestenjakom odpuščeni, Hribar Valentin je izjavil, da je bila plača g. Rozmanove in ravnatelja Zolgerja zelo visoka, Rozmanova je prejela okoli 6000 Din na mesec, dočim smatra, da je imel ravnatelj Zolger najmanj 20.000 Din mesečno.

Sirokovec Stanko je izjavil, da se je svojčeski knjižila kot plača zasebnih tožiteljev 3.000 Din in 5.000 Din. V oktobru je videl na mizi avto, da je prejela prokuristka 4.800 Din, dočim je imel dobiti ravnatelj 10.000 Din redne plače, poleg tega pa še 16.000 Din, tako da je bil njegov prejem skupaj 26.000 Din. To sem smatral za povsaj plače ravnatelja Zolgerja, nam pa za znižanje, ker nismo prejeli izgovorjene dvojne mesečne plače. O tem smo govorili med seboj in tudi drugim o tem pripovedovali. Sofer Kranj Josip je pojasnil, da je bil avto, s katerim je peljal psa Ferija nekakrati k živinodravniku, last družbe Feniks, kate-rega sta uporabljala tudi zasebna tožitelja.

Na današnji pravni sta bila zopet zaslišana Sinkovec Stanko in Hribar Valentin. Oba sta vztrajala pri svojih izpovedih in potrdila, da sta ravnatelju Jerasu pripovedovala o razmerah pri Feniksu. Sinkovec je se povedal, da je imel sluga navodilo, naj da psa Ferija čaj s konjakom in aspirin, če bo prehladen.

Po zaključitvi dokaznega postopanja je za stopnik zasebnih tožiteljev dr. Campa predlagal strogo kazen za obtožence, ker se mu dokaz resnice ni posrečil, branilec obtožence dr. Schley je poudaril, da je bilo poslovanje s strani prokuristinj nekorrektno, ker je uporabljala uslužbenca za svoje zasebne potrebe. Zaradi ogromne škode, ki so jo utrpeli Feniksovi zavarovalci je bilo opravičljivo, da je ravnatelj Jeras kritiziral poslovanje Feniksove podružnice v Ljubljani, tembolj ker je dokazano, da so mu uradniki sami povedali o zvišanih plačah in o postopanju s psom Ferijem. Ako je bolj drastično opisal dogodke, mu ni štetje tega v krivdo. Njegov dokaz resnice in dobre vere se je v celoti posrečil.

Sodnik g. Bedenk je razglasil nato sodbo. Ravnatelj Ivan Jeras je bil oproščen glede vseh inkriminiranih delov obtožbe. Zasebna tožitelja morata plačati vse stroške in 500 Din, oziroma 400 Din povprečnine. Priči Hribar in Sinkovec sta potrdila, da sta govorila z ravnateljem Jerasom o razmerah pri Feniksu. Povedala sta mu še več, kakor je Jeras iznesel na obnem zboru. Plače so bile vsaj navidezno res zvišane, ker je dokazano, da so se plače knjižile do nedavnega v zadnje mešau kot iz enega naslova potekajoče. Ker so znale plače štirih odpuščeni uslužbencev samo 3600 Din, plača zasebnih tožiteljev pa nad 14.000 Din, je ta razlika upravičeno dala misliti, da sta si tožitelja zvišala plače na račun odpuščeni uradnikov. Ravnatelj Jerasu gre v korist tudi paragraf 306, ker gre za pojave, ki jih je treba bičati.

Zastopnik ravnatelja Zolgerja in prokuristinja Rozmanova dr. Campo se ni zadovoljil z oprostitvijo sodbo in je prijavil priziv.

Ludvik z dvema ženama

Obtoženci z dvema ženama ali bigamisti so redki gostje v senatni dvorani. Mislimo namreč obtožence z dvema legitimnima ženama. V četrtki je sedel na zatožni klopi neki Ludvik s takim grehom na vesti. Ludvik je »Sarajlijec«, rojen v Sarajevu, živi pa že več let v Ljubljani in je pomočnik v nekem podjetju. Z njim sta sedeli na klopi še njegova druga legitimna žena Apolonija in njegova mačeha Hrvatka Kristina.

Ludvik je sam nezakonski sin. Vedel je, kdo je njegov oče, ni pa vedel, kdo je njegova mati in kje je. Navadno je obratno, ker je mati vedno znana, glede očeta smo pa vedno v dvomu. Ludvik ima samo dve legitimni ženi, namreč tudi troje vrst otrok. S svojo prvo ženo, s katero se je poročil v Tuzli, je imel sina, ki živi zdaj pri mačehi v Ljubljani in je čeden 17leten Bozane. Zdi se pa še zvedel, da ima bčer iz prvega zakona, o kateri ni imel do preiskave niti pojma. Prva žena je sporečila sodišču, da jo je Ludvik zapustil nosečo.

Nadalje ima Ludvik z drugo ženo Slovenko Apolonijo dva nezakonska otroka in enega zakonskega.

Prvi se je Ludvik poročil l. 1919 v Tuzli. Zaradi prepričev je zapustil ženo in odšel po svetu. V Ljubljani je dobil dobro službo in je ostal kar pri nas. Seznanil se je z Apolonijo, ki je živea z njim in mu rodila dva otroka. O svoji prvi ženi ni vedel ali je še živa ali mrtva. Prepričal je pač samega sebe, da je mrtva. Sodnik mu je pojasnil, da bi moral imeti črno na belem, da je mrtva. Okoliščine so bile močnejše. Apolonija je šila k poroki in mačeha sama je izjavila, da je 17letni fant, ki živi pri njem, njen otrok, torej Ludvikov brat, čeprav je bil Ludvikov sin. Tako se je zgodilo da je Apolonija nekega lepega dne šla z nekim Ludvikovim samskim listom v trnovsko župnijo. Rekli so ji, da je list star in so sami poskrbeli, da je Ludvik dobil nov samski list iz Tuzle. Ludvik je bil še bolj prepričan, da je njegova prva žena mrtva, saj bi mu sicer ne dali samskega lista v Tuzli. Apolonija in Ludvik sta se poročila. Tudi mačeha je bila pri poroki. Nesreča je bila v tem, da se je Ludvik sml z mačeho, ki se je mačevala na ta način, da je šla v trnovsko župnijo vprašat, kako je mogoče, da se je Ludvik poročil, ko ima še živo prvo ženo.

Apolonija se je zagovarjala, da ni vedela nič o Ludvikovi prvi ženi, mačeha pa je rekla, da ji niso povedali, da se bo Ludvik poročil in jo se šele po poroki povabili na gostijo. Iz aktov smo izvedeli, da se je tudi prva Ludvikova žena vnovič poročila po starokatoliški veri. Sodnik je Ludvika obsodil na mesec dni zaporu. Apolonijo in mačeho pa je oprostil. In še Ludvik je bil obsodjen pogojno za dve leti.

Prvi smučarski zlet

Ljubljana, 23. januarja.

V Sarajevu bo v februarju velik smučarski zlet. V svrhu organizacije tega prvega smučarskega zleta v naši državi se je mudil te dni v Sarajevu načelnik ministrstva za telesno vzgojo naroda prof. Mesner, ki je na konferenci izjavil, da je sklenilo ministrstvo predlagati v poštev prihajajočim organizacijam, da bi se priredil v naši državi vsako leto smučarski zlet. Zaradi centralne lege Sarajeva so merodajni činitelji mnenja, naj bi bil prvi zlet smučarjev v tem mestu. Sklenjeno je, da bo smučarski zlet od 14. do 16. februarja v Sarajevu. Udeleženci bodo imeli na državnih železnih četrtnosno vozino. Prireditelji zleta računajo, da se ga bo udeležilo okrog 4.000 smučarjev. Prvi dan bo svečana otvoritev zleta, potem pa velika smučarska revija na enem izmed sarajevskih nogometnih igrišč. Drugi in tretji dan bodo zimsko športne prireditve, smučarske tekme v skokih in slalomu, pa tudi drsalne tekme. Minister za telesno vzgojo naroda bo imel konferenco z zastopniki zimskega športa in planinskih društev o nadaljnjih ukrepih v pospeševanje turizma. V okviru smučarskega zleta bo prirejena tudi razstava fotografij naših najlepših planinskih krajev.

Za sokolskimi dobimo torej še smučarske zlete. Misel ni napačna, samo zdi se nam, da Sarajevo navzile svoji centralni legi ni baš najpriljubnejši kraj za zlet naših smučarjev, ki je njih ogromna večina v Sloveniji. Letos res zima ni ugodna toda do februarja, ko bo v Sarajevu smučarski zlet, bomo gotovo tudi pri nas dobili vsaj toliko snega, da bi bile mogoče vse zimsko športne prireditve. Teh vrstic nam ne narekuje zavist ali ljubosumnost, pač pa praktična stran. Če bi se še odločili prirediti vsako leto smučarske zlete, bo treba v prvi vrsti upoštevati pokrajine, kjer je smučarstvo najbolj razvito.

Bela kuga

Ljubljana, 23. januarja.

V članek »Namesto trosobnih dvosobna stanovanja« je kanila »Slovenec« 16. t. meseca tale debela kaplja modrosti:

»Samski gospodje in gospodične, ki so v ugodnih položajih, ne žele več etanovati kot podnajemniki, temveč hočejo imeti lastna samska stanovanja z vsem ugodjem. So to pojavi, ki jih je povročila pri nas bela kuga.«

Po prečitavanju naslova sem prvi hip menil, da gre za sunek proti hišnim posestnikom, ker ne marajo znižati najemnin. Nato pa sem razočaran dejal sam pri čeb: Ta navedenik ni bil nikdar podnajemnik, v tem svojstvu mu nista nikoli padla na tla noben papirček in nobena kaplja vode, nikoli ni stopil v sobo s slabo označenim čevljem, nikdar mu ni bilo treba prositi za skledo tople vode, nikoli ni čul ob joku otrok itd. In vendar si človek v teh nervoznih časih želi po napornem delu predvsem miru. Vseh samskih gospodov le ne gre vprek žigosati za belokružnike. Glede gospodič na bi si upal trdit, da jih ni pretežko spraviti pred altar, če pride pravi. Vzlic temu je med reflektanti na taka stanovanja pretežni del že v letih, sadovi ugodnih položajev pa so največje taki, da zadostujejo nekako zanj »amega, nikakor pa ne za 3, 4, 5, 6 član-sko rodbino. Marsikomu mizerija in bolezen v družini res nista življenjski cilj in uteha! Kako le, da utriha »Slovenec« kvečjemu po žrtvah in ne po povzročiteljih bele kuge, ki jih je pač treba iskati drugod, ne pa v skromnih samskih stanovanjih? Se kot fant sem gojil željo postati dober družinski oče. Zajela me je vojna. Ne posebno mlad sem po vrnitvi končal študije in čakal na uredničenje mladostnih sanj. Toda razmere, boljše rečno človeška družba, me je opeharila za mladost, družino in življenje. Prileten ne razmišljam več o beli kugi, temveč željno pričakujem dneva, ko se umaknem v samsko stanovanje, opremljeno z vsem ne-

zadanešnem ugodjem, obstojim iz sobe in kopalnice v kakem III., VI. ali V. nadstropju. Le tega še ne vem, ali postanem zato še belokružni komunist ali šele antisocialen buržuaj. Sedaj pa mi je že vnaprej pokvarjeno veselje, ker se bojim, da bo samsko stanovanje v doglednem času proglašeno za zločin in banja zopet za naglavni greh.

Ker pa članek mojega opravičevanja

bržkone ne bo hotel upoštevati, naj ga ukloni vsaj beseda božja:

Pravim pa neocenjenim in vdovam: dobro jim je, če ostanejo kakor jaz. Zastran devic sicer nimam Gospodove zapovedi, ali dajem svet... Menim, da je to dobro zavoljo sedanje potrebe, namreč da je dobro biti človeku, tako, kakor je. Si li privezan na ženo, ne išči razveze. Si li prost od žene, ne išči žene. Samec.

Zakaj zathevamo hidrotehnični laboratorij?

Ljubljana, 23. januarja.

Kot praktična veda, ki je namenjena pred vsem praksi, črpa tehnika tudi vse svoje znanje iz prakse. Vse njeno znanje je plod dolgoletnih opazovanj, in vse njene formule so več ali manj uspehi poizkusi, podajati zakonitosti materije — nikoli pa ne bodo postale splošnoveljavne dogme, ker je nemogoče utegniti živo prirodu v več ali manj teoretični okvir. Zlasti velja to za hidrotehnični stroko, ki je skoro izključno vezana na eksperimente.

Res je, da poznamo danes precizne formule za računanje pretočnih množin po ceveh ali po koritih enostavnega prereza, poznamo tudi zakonitosti precejšnjega števila ostalih hidravličnih pojavov, toda tudi teh ne bi poznali da niso možje kot Bazin, Regnold, Weyrand in drugi v dolgoletnem neumornem opazovanju zasledovali zakonitosti teh na videz tako kompliciranih pojavov. Ostalo pa je še premnogo problemov, ki niso splošni, ki se pojavljajo ob slučajih do slučajev, in ki jih računsko najbrže ne bo nikoli mogoče zajeti.

Za široko javnost in za narodno gospodarstvo bi bilo to manj važno, če bi slo le za več ali manj interesantne teoretične raziskave, toda so to pojavi, ki so stali in se stanejo težke milijone in ki bi jih bilo mogoče preprečiti.

Izučeni po katastrofah, ki so nastale na pri: pri porušitvi jezov in dolinskih pregrad, pri poplavih ki jih povzročale že regulirane reke itd., so zapadne države v USA uvedbe predpisano modelno preiskovanje za vse večje vodogradbene projekte na svojih ozemljih, oziroma modelni preizkus je obstoječih naprav, ki še niso kljubovale silam, za katere so bile preračunane.

Pokazalo se je, da tudi najskrbneje izdelani projekti, ki so se v svoji obliki oddaljevali od običajnih, že od preizkušnih oblik, so pokazali nedostatke ki bi v praksi ogrozili obstoj naprave ali pa jo napravili nerentabilno.

Drevi bo čudež na Taboru

Ljubljana, 23. januarja

Nocoj torej bo na Taboru vse tisto, kar so nam obeleži in napovedovali zadnje dni naši marljivi jadranski stražarji. Vse pisano bo narodnih noš, dalmajnskih čepic, sider in srčkov. Teh še posebno, saj se srčka človek najbolj razveseli, če ga dobi iz nežnih rok. Sploh bo veselja, zabave in razvedrila v izobilju.

Tu vam predstavljamo dva izmed mnogih, ki so pridno na delu že tedne in tedne, da bo drevi na Taboru vse lepo organizirano in pripravljeno. Prvi motri priprave takole bolj z viška, kakor se spodobi na tako velikem položaju, drugi je pa sredi dela in ima ga toliko, da danes ni izgubil samo glave, temveč se je tudi sam izgubil. Povsod hoče biti in vse bi najraje sam opravil, pa ne more, ker je dela preveč. Drevi ga boste videli na Taboru pri vseh paviljonih letošnega. Kako bo to napravil, je njegova skrivnost. Kdor pa ne verjame, da se mu bo to posrečilo, mora pač priti pogledat na Tabor, drugače mu ne moremo pomagati.

Živilski trg

Ljubljana, 23. januarja

V tej zimi imajo naše gospodinjice vsaj srečo, da je trg skoraj ves čas dobro založen, čeprav so cene nekoliko višje. Vreme je kolikor toliko ugodno, da ne ovira dovoza živil v Ljubljano in tudi prehudega mraza za ni, da bi ne mogli prodajati nezavarovane zelenjave. Najboljše zimo smo prav za prav že prestali in čedalje več bo zelenjave z juga. Sicer je pa trg založen že več tednov zelo dobro z južno zelenjavo, ki povsem nadomestita domačo in tudi ni dražja.

Izmed uvožene zelenjave je največ evetače, ki je po 6 Din kg, in salate, ki so jo danes prodajali celo po 4 Din kg naprej. Zelenjava namreč ne gre dovolj hitro v denar in pogosto jo morajo branjevalci prodajati ti celo z izgubo, da se jim prej ne pokvari. Med uvoženo zelenjavo vzbujajo največ pozornosti nekatere novosti, ki so prispale pravkar na trg, n. pr. artičoke, ki so po 3,50 Din in koromček ter cikorkija, ki ju prodajajo po 10 Din kg. Med domačo zelenjavo je dovolj zlasti špinacije, ki jo prodajajo lepo po 2 Din merico ali po 12 Din kg. Jesenskih pridelkov je tudi še vedno dovolj na trgu. Gospodinjice se še vedno lahko zalagajo z zeljnatimi glavami, ki jih ni bilo mnogo na trgu samo nekaj dni ob najhujšem mrazu. Med domačo zelenjavo je največ radiča, ki ga prodajajo ves čas po nespremenjenih cenah.

Na perutninskem trgu ni nobenih posebnih sprememb. Poznavalci razmer napovedujejo, da se bodo prihodnji mesec jajca z nekoliko pocenila. Zdi prodajalke še ne popuščajo pri ceni, čeprav je malo povpraševanja po blagu.

SOKOL Občni zbor Sokola na Rakeku

Sokolsko društvo Unec—Rakek je imelo glavno skupščino v nedeljo 17. t. m. Starosta br. Jože Šušteršič je otvoril zborovanje in poročal o delovanju društva v splošnem. Omenil je v glavnem društvene uspehe in orisal tudi prilike in vzroke neuspehov. Priporočal je članstvu, da sledi sokolskemu razvoju in dogodkom s tem, da naroča sokolske liste. Brez čitanja sokolskih glasil je nemogoče pravilno pojmovanje nalog sodobnega sokolstva. Po njegovem lepem govoru so sledila poročila društvenih funkcionarjev, ki so pokazala, da prevladuje v društvu resna volja do pravega sokolskega dela. Posebno se je opazilo, da je napredovalo notranje vzgojno delo, ki je vsekar najvažnejše. Posebno zadovoljivo je rešil svoj nalog prednjački zbor pod vodstvom načelnika br. Jožeta Pirca. Njegovo poročilo navaja ugodno statistiko telovadnega obiska vseh oddelkov, dve dobro uspešni telovadni akademiji, udeležbo in sodelovanje telovadnega članstva pri nastopih bratskih društev in okrožni zlet na Rakeku. O dobri telovadni vzgoji pričajo tudi diplome, ki so si jih priborili posamezniki in vrste na župnih tekmah v Ljubljani. Tekmovalci so prejeli 3 velike in 9 malih diplom.

Tudi prosvetno delo je bilo bolj posvečeno telovadnim, kakor ostalim panogam prosvetnega dela. Lep napredek izkazuje društvena knjižnica, kjer se je število citateljev v letu 1936 podvojilo. Poročilo br. blagajnika navaja, da so se tudi društveni dolgovji zmanjšali za nekaj tisočakov, kljub neugodnim denarnim prilikam, ki so bile v letu 1936 posebej občutne za naš zrez. Po poročilu nadzornega odbora, ki je sprejelo poslovanje br. blagajnika, je bil so-

glasno sprejet predlog za novo upravo, ki je ostala z dosedanjim starostom br. Jožefom Šušteršičem na čelu skoro neizpremenjena.

— Sokol v Zg. Šiški sklicuje za drevi ob 20. uri v Kosijevi (prej Carmanovi) dvorani v Zg. Šiški članski sestanek v svrhu razgovora o kandidatih listi za novo društveno upravo. Redni letni občni zbor bo v isti dvorani v soboto 30. t. m. ob 20. uri. — Bratje in sestre, udeležite se sestanka in obč. zbora polnoštevilno! Zastopniki sokolskih društev bratsko vabljene.

— Sokolsko društvo Ljubljana-Vič vabi svoje članstvo na letno glavno skupščino, ki bo jutri ob 10. v dvorani Sokolskega doma. Ker so na dnevnem redu poleg poročil društvenih funkcionarjev še druge važne zadeve, predvsem izvedba Petrove sokolske petletice in sanacija sokolskega doma, je udeležba za se članstvo obvezna. Zdravo! Uprava.

Vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Tujsko-prometne zveze v Mariboru, JZSS in SPD z dne 23. januarja.

Dom na Komni, danes: —9, jasno, 75 snega; Bohinjska Bistrica, danes: —7, 15 snega; Poljuka, večer: —12, 15 pršica na 25 podlage, mala in srednja skakalnice uporabna;

Vogel, večer: —9, sever, 40 novega snega; Gorjuse, večer: —4, 10 cm pršica na 30 podlage;

Dovje-Mojstrana, večer: —5, pršice v Kremi in Možakljah;

Kranjska gora, danes: —10, 5 pršica na 10 podlage, sankalnice in drsalnice uporabne;

Vrsič, Krnica, danes: srez na 50 snega; Rateče-Planica, danes: —12, 5 pršica na 20 podlage, skakalnice 15, 25 in 60 m uporabne, drsalnice uporabne;

Tamar, danes: 10 pršica na 20 podlage; Zelenica, večer: 20 pršica na podlagi, smuka do Ankeleta;

Jezersko, večer: —12, 30 poledenega snega, smuka slaba;

Dom na Kravancu, večer: —6, 15 snega snega;

Kofce, večer: 10 pršica na 30 podlage, smuka proti Šiši in Velikemu vrhu odlična. V nedeljo začne gnetedinski tečaj za Din 400.—;

Kamniška Bistrica, večer: —6, 10 snega; Velika planina, večer: —5, severovzhodnik, 30—35 snega snega.

Kurošček, danes: na osončnih travnikih 10 snega.

Iz Kranja

Nocoj vsi na veliki

OBRTNI PLES

V VSEH PROSTORIH HOTELA

„STARE POŠTE“

IGRA ORKESTER HURDES

— Zahvala, Odbor Kranjske godbe, ki je imela v soboto v Nar. domu veliko predpustno prireditev se vsem, ki so sodelovali in pomagali najlepše zahvaljuje za vsaj hrov trud in uvidenost. Obsojati pa mora neupravičeno nezamudovanje s strani onega dela kranjskega meščanstva, ki ni smatralo za potrebno, da poštvalne godbe, nje podpre s posetom prireditve. Tudi razna društva, ki sicer rada naslavljajo polni pršnje na godbo za brezplačno igranje ni smatrala za potrebno godbenike ob tej priliki podpreti. Enako neupravičen je očit tek, da so godbeniki hoteli škodovali druškim prireditvam. Posledni veselite so bili najbolj presenečeni nad močnim, dobrim orkestrom, ki je z velikim uspehom in dovršenostjo nastopil.

— Pravijo, da je lelos za tradicionalni ples kranjskih obrtnikov na »Stari pošti« veliko zanimanje in na to čna najlepši prireditve sezone. Poleg Kranjčanov se udeležijo veselice tudi gostje iz Ljubljane in Gorjanske. Obrtniki in g. Lieber so pripravili vse potrebno za čim lepši sprejem gostov in za animirano zabavo. Igral bo prvovrsten jazz-orkester Hurdes iz kavarne »Stare pošte«.

— Tatvine. Zadnje čase v Kranju so okolici neverjetno naraščajo tatvine. Uznemirajo krade vse: denar, obleko, kolo, torbice in drugo. Ta teden je neznan tat izbral za torišče svojega udejstvovanja župnišče, Kaplanu g. Jamniku je ukradel lepo vošto 3000 Din. Ekonomu Rozmanu v župnišču je pa v četrtki zvečer nekdo odnesel suknjo. Sodijo, da mora biti tat zelo dobi in poznan, ker ima take uspehe pri svojih tatinskih pohodih.

— Poledica na Jelenovem klancu dela preglavice voznikom in avtomobilistom že vso zimo, zlasti pa zadnje dni, a najhujše je bilo v torek zvečer. Avtobus iz Ljubljane je prišel mesto ob pol ene ob treh v Kranj. Klancu se sedaj posuši z debelim gramozom, led sam pa je zaradi obilne vožnje postal bolj hrpav.

Iz Škofje Loke

— Nov grob. V torek popoldne so pokopali v Retečah g. Jenka Janka, strojnega ključavničarja. Pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču so mu peli železničarji, pred odprtim grobom pa je spregovoril poslovalne besede g. Bakšič, ki je znova poudaril vse velike vrline, ki so dale pridnega tovariša in prijatelja planin. V sprevedu so nosili tudi ogromen venec, spleten iz planink, ki so mu jih poklonili njegovi planinski znanci.

Naše gledališče

Začetek ob 20. uri.
Sobota 23. januarja: Dež in vihar. Izven Cene od 20 Din navzdol.
Nedelja 24. januarja: Ob 15. uri: Korajza velja. Izven. Cene od 20 Din navzdol. Ob 20. uri: Atentat. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Ponedeljek 25. januarja: zaprto. Začetek ob 20. uri.
Sobota 23. januarja: Vesela vdova. Izven Cene od 30 Din navzdol.
Nedelja 24. januarja: Ob 15. uri: Traviata. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Navihanka, opereta. Izven.
Ponedeljek 25. januarja: zaprto.

ZNIŽALI SMO CENE POKROMANJU

KER SMO NAS OBRAT MODERNIZIRALI IN RACIONALIZIRALI — TAKO DA SMO V STANJU POSTREČI
HITRO, SOLIDNO IN POCENI,

NE DA BI TRPELA KVALITETA DELA

„UNITAS“

D. Z. O. Z.
LJUBLJANA — CELOVŠKA 90 a, Tel. 22-19.

Rusija se prav nič ne boji Japoncev

V Rusiji se vedno bolj drami duh osvete za leto 1905 — Nemčija je s pogodbo z Japonsko poslabšala svoj položaj

V začetku leta 1933 so jeli sovjetski listi pisati o vojaški zvezi Nemčije z Japonsko, češ, da je to že sklenjena stvar, na kateri se ne da nič izpremeniti. Že takrat je bila pogodba med obema državama podpisana, z objavo so pa počakali, da je nastopil ugoden trenutek. Ta trenutek je napočil, ko je izbruhnila v Španiji državljanska vojna in ko je del svetovnega tiska izrazil mnenje, da pojde španska vlada še bolj na levo in da se utegne ustanoviti sovjetska država na Pirenejskem polotoku, če bi zmogla madridska vlada. Seveda Rusija na vojaško zvezo med dvema tako močnima državama ni mogla molčati. Reagirala je s tem, da je takoj pozvala v Moskvo vrhovnega poveljnika sovjetske armade na Daljnem vzhodu maršala Blücherja in pospešila ob-

ramne naprave ob mandžurski meji. Poleg tega je ukrenila vse potrebno, da se je povečala obrambna moč mongolske ljudske republike.

Takrat so hitro dokončali utrjevalna dela na mandžurski meji, kjer ima Rusija zgrajene najmodernejše utrdbe. Prehode japonskih patrolj na rusko ozemlje so si nekateri malo nalivno razlagali kot provokacijo. Japonci so s pomočjo teh patrolj

bi jih lahko po potrebi izpopolnjevala z dovozom nafte in najbogatejših vrelcev v Baku. V Sibiriji so ogromne tovarne za gradnjo vagonov in lokomotiv, v tundrah so skrite kemične tovarne, za katere vedo samo tehnični strokovnjaki in še to le približno kje so, kajti na zemljevidih so maskirane z izmišljenimi imeni.

Nekje v Sibiriji je tudi največja tovarna za predelovanje arzenika na svetu. Rusi imajo velike letalske delavnice v Tirmah, v Stalinabadu in Čiti, zlasti pa v novem utrjenem pristanišču na Tihem oceanu v Komsomolsku, kjer lahko v delavnicah pod zemljo, zavarovanih z železobetonskimi stropi, izdelajo vsak dan po eno najmodernejše letalo. Samo kar se tiče živil Daljni vzhod še ne more stati na lastnih nogah, toda tudi do tega cilja ne manjka več mnogo tako, da bi prevoz živil ne obtežil železnice, ki bi pa itak ne bila zatrpna z vojaškimi transporti.

Ce bi začela Japonska vojno z Rusijo, bi Rusiji ne bilo treba mobilizirati vojske v evropskem delu, ker ima dovolj vojakov v Sibiriji. Takoj potem, ko si je bila sovjetska vlada na jasnem glede japonsko-nemške zveze, so bili vpoklicani vojaki, tudi taki, ki so bili pravkar doslužili svoj rok in poslali so jih na Daljni vzhod. Uradni sovjetski krogi so zatrjevali, da se število vojaštva na sovjetsko-mandžurski meji ni izpremenilo. Na vprašanje, ali je ostalo neizpremenjeno število tudi na vsem Daljnem vzhodu, pa niso hoteli odgovoriti. Takrat je Rusija zasedla z vojaštvom utrjeni pas ne samo na meji, temveč tudi 20 do 50 km v notranjost države.

Leta 1930 je vrhovni poveljnik japonske suhozemne vojske izjavil, da bo lahko Japonska čez pet let prehranjevala in zalagala s strelivom in vojni materialom na celini 400.000 vojakov. To število je bilo že doseženo. Na sovjetski strani je zdaj pod orožjem, če štejemo redno armado in obmejno stražo, okrog 450.000 mož. Mongolska ljudska republika, vojaška zaveznica Rusije, lahko postavi na bojišče okrog 80.000 mož dobre konjenice, ki se lahko po potrebi bori kot pehota. Poleg tega ima ta republika še okrog 20.000 mož v drugih vojaških enicah, ima pa tudi tanke in oklopne avtomobile. V Moskvi računajo, da bi stopilo v severnem

in južnem delu Mandžurije v primeru vojne pod orožje okrog 40.000 mož razen manjših partizanskih čet.

V primeru vojne med Rusijo in Japonsko bi bila nalivna misel, da bi mogla katekoliki vlada v Nankinu preprečiti, da bi tudi severokitajske armade ne posegle v boj proti Japoncem. Jedro te vsemirnevalne akcije je tako zvana rdeča kitajska armada, ki ima 35 do 40.000 discipliniranih in dobro oboroženih vojakov. Ob koncu leta 1935 je bilo na Daljnem vzhodu blizu 3.000 za moderno borbo sposobnih

letal, od teh dve tretjini modernih. Zdaj se je to število povečalo za 500 najmodernejših letal, izdelanih lani. V primeru vojne bi bila Rusija s svojimi zavezniki na Daljnem vzhodu v premoči, tudi če bi ostali Amerika in Anglija nevtralni in kar je glavno, ne da bi ta vojna obremenila evropski del Rusije.

Nemško-japonska vojaška zveza pa ni obremenila Rusije niti psihološko. Deloma dobra propaganda in deloma prebujajoči se patriotizem sta izpremenila položaj tako, da bi imela sovjetska vlada v primeru vojne z Japonsko na svoji strani tudi tiste, ki sicer ne odobravajo sovjetskega režima in ki so nasprotniki komunistične stranke. Ne smemo pozabiti, da se v Rusiji vedno bolj drami duh osvete za leto 1905. Po vsem tem zveza z Japonsko položaja Nemčije ni zboljšala, temveč nasprotno, še poslabšala. Japonski zunanji minister je lani spomlad izjavil novinarjem, da vojne s Sovjetsko Rusijo ne bo, dokler bo on vodil japonsko zunanjo politiko. To je tudi zelo verjetno. Japonska je podpisala pogodbo z Nemčijo v nadi, da bo s tem izzvala vojno. Japonskim politikom je jasno to, kar ni jasno nemškim, da bi se namreč vojna proti Rusiji ne dala lokalizirati.

Anglija, ki bi brez dvoma rada videla konec državnega kapitalizma v Rusiji, ne more dovoliti, da bi nastala z zmago nad Rusijo v Nemčiji bojovita železna pest, ki bi se ji potem nihče ne mogel zoperstaviti, niti Anglija sama. Japonski politiki računajo s tem, da bi prišlo zopet do vojne vse Evrope proti Nemčiji, če bi Nemci izzvali vojno z Rusijo. Japonci bi v tem primeru kaj lahko prodali svoj vpliv in svojo pomoč na Daljnem vzhodu kakor so to storili leta 1914. Vse druge države bi bile zaposlene z Nemčijo. Japonci bi pa lepo mirno posneli smetano. Japonska hoče vojne na življenje in smrt z Rusijo, ona bi rada samo brez odpora pobasala vso severno in del srednje Kitajske. Japoncev je preveč na domači zemlji, še bolj kakor Italijanov, in zato se morajo izseljevati. Za svoje izseljence bi pa radi Japonci izsilili ali kupili koncesije v Avstraliji. Od Rusije bi radi dobili zlepa in brez vojne polovico Sahalina in Vladivostok. Zato so besede japonskega zunanjega ministra, da se Japonska ne bo zapletla v vojno z Rusijo, zelo verjetne. Velika škoda za Nemčijo, da so v Berlinu te besede preslišali.

Usodno je, da je imel Berlin vedno dobre vojskovodje, redko pa dobre diplomate in državljane. Mnogo argumentov govori za to, da Japonci svoje vojaške zveze z Nemčijo ne vzamejo resno in odkrito. Njim zadostuje to, da so po sklenitvi pogodbe pomaknili svojo vojsko k sovjetski meji. Nasprotno pa ne vidijo kako se je s tem poslabšal njihov lastni položaj. Brez te pogodbe bi najbrž vsaj zdaj še ne bilo prišlo do tega, da sta si Anglija in Francija svedčano obljubili medsebojno pomoč. Pogodba je pa škodovala tudi preračunljivim Japoncem, ki utegnjo svojo politiko na Daljnem vzhodu še čisto plačati. Japonska je namreč že več let sama na pragu državljanske vojne.

Kavalirji na posodo

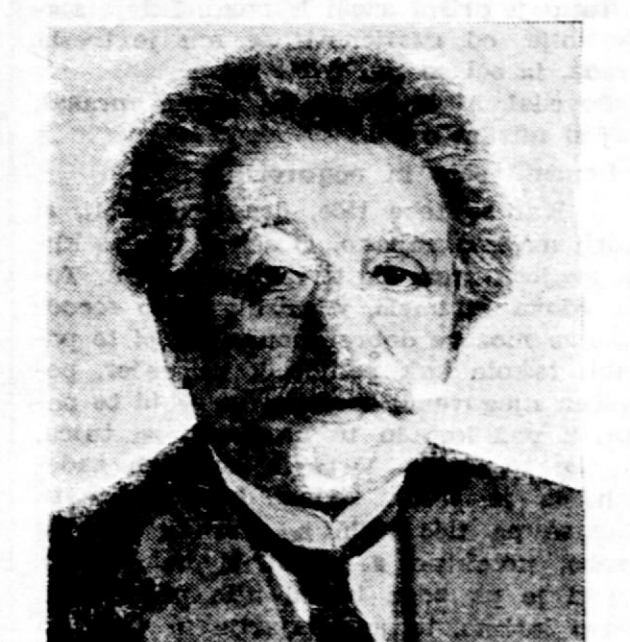
Fred Peckham je odprl v Parizu podružnico svojega zavoda, ki uživa v New Yorku velik sloves. V njem namreč dobe dame na posodo družabnike, če se dolgočasi in če nimajo nikogar, ki bi jih spremljal v gledališče, kino ali na ples. Dama se kar obrne na Peckhamov zavod, ki ima bogato zalogo družabnikov, ugajenih, elegantnih, diskretnih, izobraženih, črnolasih, sivih, debelih, slokih, sportnikov, intelektualcev, skratka moških vseh vrst, starosti in značajev. Zavod za osamljene dame je

v moralnem pogledu neoporečen. Dame lahko najamejo kavalirje po svojem okusu za večer, za ves dan, za popoldanski čaj, sploh za vsako priliko. Najemnina se plača takoj v agenciji.

V Parizu se je takoj pokazalo, da bo imela podružnica velik obrat. 3000 dam si je že naročilo spremljevalce. Nesreča je pa v tem, da Peckhamova podružnica ne more dobiti za toliko povpraševanja dovolj kavalirjev, čeprav je v Parizu mnogo brezposelnih. Toda za tako službo ni dober vsak moški in vsakega zavod tudi ne sprejme, ker da mnogo na svoj sloves.

Einstein kot izumitelj

Ze davno prej, predno je moral Einstein zapustiti Nemčijo in se zateči v Princepstavil eno svojih slavnih enačb iz katere sledi, zakaj in kako poganja svetloba elektrone in lučvine in pozone tako fotoelektrični tok. Od takrat je postal fotoelektrični efekt bežni element velikomestnega življenja v zapadnih državah. Na njegovi podlagi so namreč izdelani aparati, ki avtomatično odpirajo vrata v restavracijah, na kolodvorih itd.

Človek si misli, da je Einstein zgolj teoretik, nepraktičen mož, ki ne zna uporabiti svojih matematično-fizikalnih dosegov v praksi. Zato se moramo pa tem bolj čuditi, da je Einstein priglasi nov patent, nanašajoč se na fotografijo. Gre za aparat, ki prepreči neizkušenim fotografom, da ne eksponirajo plošče preveč ali premalo. Aparat eksponira avtomatično in baš toliko, kolikor je treba, da dobimo dobro fotografijo.

Tri smrtne obsodbe v Rusiji

Kmalu po zaključku osmega izrednega zasedanja sovjetov je prišla iz Melekesa vest, da je bila delegatka kongresa, članica njegove ustavne komisije Proninova na povratku domov napadena in umorjena. V začetku se ni vedelo, ali gre za politični ali kriminalni zločin. Šele posebna preiskovalna komisija je izsledila morilec in zbrala vse podatke o ozadju umora. Arretirali so Aleksandra Rozova, Viktorja Fedotova in Dimitrija Ješčerkin kot napadalce. Rozovo sestro Antonijo Guljajev, njenega moža Mihaila Guljajeva in Jurija Karpova pa zato, ker so zločinci skrili pri njih stvari umorjene Proninove. Preiskava je dognala, da je zabodel Proninovo Rozov. On in Fedotova sta iz trgovskih rodbin. Ješčerkin je pa kmetijski sin. Vsi trije so bili že delj časa brez službe in pod vodstvom Rozova so zali na kriva pota.

Preiskava je spravila na dan tudi grehe vodilnih uradnikov v Melekesu, kjer se je bilo razpisno pijančevanje, tatvine in poboji. Zato so več uradnikov odpustili. Učiteljica Proninova je bila med prebivalstvom zelo priljubljena, mrzli so jo pa nekateri birokratični uradniki. Zato je v začetku kazalo, da gre za politični umor. V Melekes je odločeno poseben senat vrhovnega sodišča soditi zločince in v torek je bila izrečena obsodba. Rozov, Fedotov in Ješčerkin so bili obsojeni na smrt, Karpov in Guljajeva na 10 let, Mihail Guljajev pa na šest let težke ječe.

žrtev.

Toda v njenem srcu se je oglašal še en glas in ta je govoril proti tem treznim prevdalkam: Kaj, vse to prenesti molče, vsemu ukloniti se! Imeti dokaze nezvestobe in vzpodbujati ga z mirom in potrpežljivostjo? Če bi storila to za ljubljene moža, bi ne bila v njegovih očeh več vzvišena in vredna njegovega spoštovanja, temveč ponižana in brez moči. Pokazati tako malo pomena? Saj bi niti ne spoznal svoje žene, ki jo je tako ljubil. V vrtnicu srasti do druge bi se čutil povsem prostega vplivom svojega zanikanja pod tebe. Le nikar nobene slabosti, pomen, odločen odpor in odločnosti, če bo potrebno. Le nikar nobenega ponižujočega odpora.

Po tem sklepu je Mina zasnovala načrt svojih nadaljnjih korakov. Biti si na jasnem o tem, je bilo prav, toda zadostovalo to še ni. Treba je bilo pristopiti na krivca samega in doprinesiti mu dokaze, da njegovo početje ni ostalo prikrito. Komtesa je mogla Armando kratkoma prosi, naj pride k nji in preseneti ga z vračanjem:

Kdo je ta Lucie Andrimontova?

A če bo imel slučajno pripravljen primeren odgovor, če bo že vnaprej pripravljen, da se bo hitro izvil iz precepa, kakšne porazne dokaze mora imeti njegova žena pri rokah, da bi ga presenetila? Noheni! Ime dozdevne ljubice in njen naslov. Ali bi to zadostovalo? Nikakor ne! Treba je bilo preskrbeti si točnejše informacije in pripraviti se o njegovi nezvestobi na lastne oči.

Izreden spomin

Angleski listi poročajo, da živi v Južni Afriki mož, o katerem lahko trdimo, da ima najboljši spomin na svetu. To je glavni svecenik velike mohadanske mošeje v Johannesburgu Molvie Ibrahim Sanjalvi. Na pamet zna ves koran, vsako besedo, čeprav jih je v koranu 2.500.000. Verniki in drugi sveceniki so že večkrat poskusili ujeti ga na stavku ali poglavju iz korana, ki bi ga ne znal gladko na pamet, pa se jim ni nikoli posrečilo. Molvie ponovi vsako poglavje na pamet od začetka do konca. Ta izreden spomin se pa da kaj lahko pojasniti. Molvie je jel citati koran že kot deček in skozi 20 let ni nikoli čital kaj drugega. Koran se mu je vtisnil v spomin, ne da bi ga pri tem motile druge knjige.

Zanimivo je, da si Molvie drugega štiva sploh ne želi. Kot pravi mohamedan je namreč prepričan, da je vsa modrost itak zapopadana v koranu. Zato ga vedno znova čita in trdi, da nahaja v njegovih poglavjih vedno nove bisere modrosti, ki jih prej ni znal dovolj ceniti. To je isti pojav, kakor ga je videl srednji vek pri mnogih kristjanah in v svetem pismu.

Radioprogram

Nedelja, 24. januarja.

8: Telovadba a) za dame, b) za gospode. Vod. prof. Marjan Dobovšek. — 8:15: Press nos cerkvene glasbe iz franc. cerkve v Ljubljani. — 8:45: Verski govor (g. dr. Vilko Fajluga). — 9: Ali je budizem nevarne nasprotnik krščanstva? — 10: Glasbene slike (plošče). — 10:15: Veseli kvartet (oboa, fagot, klarinet, rog). — 11:15: Xilofonske solistične točke (plošče). — 11:30: Otroška ura: Trije godci zvočna slika. — 12: Kar želite, to dobite (plošče po željah). — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Koncert radijskega orkestra. Oddaja je prekinjena od 14. do 16. ure. — 16: Ura vesele glasbe in šal (plošče). — 17: Kmetiška ura: Najnevarnejši škodljivci sadnega drevja (g. Flego Anton). — 17:30: Veseli spored za predpustni čas, izjava pevski zbor »Graficec«. — 18:30: Za ples in kratek čas (plošče). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Duhovne in izšene lastnosti Slovanov (prof. Anka Raketič) bld. — 19:50: Slovenska ura. — 20:30: Koncert Trboveljskega pevskega okteta. — 21:15: Nekaj komorne glasbe (plošče). — 21:30: Operna glasba (radijski orkester). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Waldfuellerjevalci (radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 25. januarja

12: Moderni pesnijski akordi (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Rapsodije in fantazije (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura (g. dr. Anton Breclj). — 18:20: Naše ko ranice (plošče). — 18:30: Slovenska narodna pesem (g. Fr. Maroli). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Kako je Vuk Karadžić prišel do narodnih pesni (Vesela Curčić) bld. — 19:50: Zanimivosti. — 20: Simfonije koncertni skladb Enila Adamčiča (prenos iz Filharmonije). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Narodne pesmi (Fantje na vasi). — Konec ob 23. uri.

Torek, 26. januarja

11: Solska ura: Belokranjske otroške pesmi in pastirski običaji (g. Božo Račič). — 12: Pisano polje (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Kozarke pesmi (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Pestrji zvoki (radijski orkester). — 18:40: O nastajanju korana (g. Fr. Tersa, glav.). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Glasbena družba v Sloveniji od začetka 18. stol. do danes (L. M. Škerjanec) Ljubljana. — 19:50: Zabavni zvočni tednik. — 20: Prodana nevesta, prenos iz Zagreba. V odmoru: Cas, vreme, poročila, spored. — Konec ob 23. uri.

HCERKA V PENZIJONATU

Po dolgem prigovarjanju pripravi žena malo končno do tega, da pošlje hčerko v penzionat. Čez nekaj tednov piše hčerka staršem: . . . in strašno mi je tu vseh ping-pong.

— Vidiš, saj sem dejal! — vzkligne mož. — Vedel sem že vnaprej, kaj se bo zgodilo. Zdaj se je zaljubila tam v Kitajca.

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

— Od kod prihaja?

— Njena služinčad, zelo zvesta in redkobesedna, mi je povedala, da je doma iz okolice Quebeca v Kanadi. V hiši je pa vladal tak nered, ko sem prišel tja, da se mi je posrečilo govoriti s služinčadjo.

— Nered? . . . Zakaj?

— Ker je to mlado dekle baš izgubilo svojo teto, ki jo je ljubilo kot lastno mater. Priglasil sem se v zadevi pogreba. Samo tako sem se mogel približati gospodični Andrimontovi.

— Njena teta — da . . . je zamrmljala komtesa. In tedaj je pomislila: Ali se ni odpeljal Armando prednočnim v Neuilly samo zato, da bi ji izkazal ljubeznivost? Toda kako je poznal to Lucio? Od kod jo je poznal? Zakaj mi je prikrival, da jo pozna če ni imel slabe vesti?

— Jutri bo pogreb. — je nadaljeval agent. — Pogrebne obrede opravijo v cerkvi na avenue Grande-Armée.

Služba je trajala deset ur.

Grofica de Fontenay se je znova zatopila v tež-

23

ke misli. Pozabila je na agenta. V duhu je videla pred seboj zlatolastno dekliško glavo, še neopredeljenih potez — toda prijazno, dražestno, sladko nasmejanega obraza in krasnih modrih oči. Na čelu ji je blestela vsemogočna mikavnost mladosti in s plemenitim ponosom, z napremljivim zaupanjem in trdno vero vase je napovedovala boj svoji rivalinji. Komtesa je globoko vzdihnila. Dvignila je oči in opazila, da je sama; agent je bil ta čas odsel.

Zdaj si je komtesa kaj lahko mislila, da na vsem tem, kar se je bilo odigralo, ni nič resnice, da je živela v varljivih sanjah od trenutka svojih sumnic. Zapadla je izkušnjava, da bi to verjela. Za hip se je borila proti njej, rekoč: Meša se mi! Zakaj hočem vse vedeti, zakaj bi prostovoljno ne zatisnila oči? Markiz ima prav: Vsa modrost je v tem, da si človek prikriva lastno nesrečo, da je kratkoma ne prizna, da si ustvari ozažnje prijetne samozvesti in sreče. Mar ne bom imela za to potrebnega poguma? Kaj res hočem začeti strašno borbo proti tistem, ki ga edino ljubim? Mar ga bom res našla? In zakaj? Zaradi nezvestobe? Zaradi trenutnega ljubavnega razmerja, po katerem se bo vrnil k meni skratkar nežnejši in srečnejši? Mar ga ne ljubim dovolj, da bi tiho prenesla njegovo nezvestobo? Kaj se res ne bom znala žrtvovati zanj? Treba je poskusiti to. To bo prav poznamo, plemenito. Če me ne ljubi več, me bo vsaj občudoval in spoštoval. Da, tako moram usmeriti svoje korake, čim bolj sem mu udana, tem popolnejša mora biti moja

„VII. Reprezentančni akademski tehnični ples“

Pod pokroviteljstvom
Nj. Vel. kralja Petra II.

Kazino 30. januarja

Mihail Zoščenko:

Pogrebščina

Ni še dolgo tega, ko je umrl prijazen mož.

Seveda bil je neznaten delavec. Ko je pa končal svojo življenjsko pot, kakor pravimo, so jeli mnogi govoriti o njem, kakor da bi imeniten mož in čudovit delavec v svoji stroki.

Vsi so ga silno hvalili in se zanimali zanj po njegovi smrti.

Vsi so se zanimali za to, kako čisto in kulturno se je oblačil in kako lepo v redu je imel svoj stroj. Prah je vedno sprti odplaval z njega in vsak vjaki je obrisal s hidroškopično vato.

In pri vsem tem se je vedno držal na načelni višini.

V tekočem letu je mož obel. Slabo mu je postalo na vrtu. Nekega dne je bil prost, pa je šel na vrt delat. Okopal je rastline in sadno drevje. Naenkrat mu je postalo slabo, v glavi se mu je zvrtilo in padel je.

Drugi na njegovem mestu bi bil bil kričati: »Nakapajte mi valerijanovih kapljic!« ali: »Pokličite mi profesorja!«, on se pa zastran svojega zdravja ni prav nič razburjal. Ko je padel, je dejal: Ah, zdi se mi, da sem padel na gredico in potlačil cvetočo.

Tedaj so hoteli skočiti po zdravniku, on pa ni dovolil, da bi bile delu vzete marljive reke.

Vendar so ga pa odnesli domov in doma je pod nadzorstvom najboljših zdravnikov dva meseca bolehal, dokler ni izdihnil.

Seveda so mu priredili krasen pogreb. Godba je igrala žalne koračnice, mnogi, ki so z njim delali, so ga spremlili na zadnji poti. Bilo je mnogo slavnostnih govorov. Hvalili so ga in se čudili, kakšni ljudje so na svetu.

Končno je pa dejal eden izmed njegovih ožjih prijateljev, smukajoč se okrog njegove vdove:

— Kdor hoče počastiti spomin svojega prijatelja in tovariša, ga vдова prosil, naj pride k nji na dom, kjer mu bo postreženo s čajem.

Med pogrebi je bil pa tudi pokojnikov sotrudnik neki M. Seveda ta M. pokojnika ni poznal posebno dobro. Nekajkrat ga je pa že videl pri delu.

In zdaj, ko je vдова povabila vse k sebi na dom, se je tudi on odzval vabilu. In šel je kakor pravimo odkritega srca. Nobenih postranskih misli ni imel. Na pogrebščino ni šel zato, da bi se najedel, tem bolj, ker zdaj z jedjo nikogar ne preseneti. Šel je samo idejno. Tako vzoren mož je bil, je pomislil, da je topim k njegovi vdovi, da posedim na stolem in poslušam spomine njegovih sorodnikov.

Pridružil se je skupini pogrebcev in odšel z njimi tudi on.

Tako so prišli vsi k vdovi. Miza je bila seveda že pogrnjena, jedale in pijače polna.

Vsi so odložili kučme in suknje, naš M. seveda tudi. Hodil je med tarnajočimi sorodniki in poslušal spomine. Kar so stopili v jedilnici k njemu trije, rekoč:

— Tu so se zbrali bližnji sorodniki. Vi ste med njimi tujec. Vdova amatra vaš prihod na njen dom za predznost. Oblecite svojo suknjo in osvobodite stanovanje svoje prisotnosti.

Po teh besedah je postalo našemu možu seveda neprijetno in jel je pogrebem pojasnjevati, da ni prišel po nič drugega, nego samo po klicu svojega srca.

Eden izmed pogrebcev mu je pa dejal: — Poznamo vaše srce. Prišli ste sem, da bi se nažrl in že s tem ste razžalili pokojnika. Glejte, da se brž poberete od tod, kajti v tem trenutku motite razpoloženje pokojnikov prijateljev in sorodnikov.

In vzel je njegovo suknjo ter mu jo vrgel čez rame. Drugi je pa pograbil njegovo kučmo in mu jo z obema rokama nataknil na glavo tako, da so se mu zavijala ušesa.

Ne dotaknili se ga niso in tudi nahučili ga ni nihče. V tem pogledu je šlo vse nekako kulturno. Pač so ga pa prijeli za roke in odvedli v predsobo. Tam so ga vdovini sorodniki malo stinili in eden ga je celo nekoliko dregnil s kolonom. To je pa bilo našemu možu bolj moralno nego fizično neprijetno.

Malo je pomislil, potem je pa skočil na stopnice z užaljenostjo in gnevom v duši. In tri dni ni našel miru.

Tako je prišel snoci k meni. Bil je slabe volje, od užaljenosti se mu je tresla brada, iz oči so mu tekale solze.

Povedal mi je to zgodbo in me vprašal, kaj si mislim o nji.

Pomislil sem in odgovoril: — Kar se tebe tiče, dragi prijatelj, si storil majhno napako. Odsel si tja po klicu svojega srca. To ti rad verjamem. Toda vдова je imela v mislih samo sorodnike in možev dobre znanice. Če bi te povabil takole kak podjetnik na večer, posvečen njegovemu spominu in če bi te postavil pod kap in te proglasil za tujca, bi bilo to čudno. V takih kočljivih zadevah se je treba vedno dobro spoznati. Kar se pa tiče njih, so ravnali s teboj grobo, netačno in dejal bi nekulturno. Da ti je pa eden izmed njih potisnil na glavo kučmo, to je svinjarja in vrag ga vzemi, mrho!

Pri teh besedah se je možu celo malo zjasnil obraz in dejal je:

— Zdaj razumem, v kakšnem smislu so me proglasili za tujca. In vse drugo me zdaj ne razburja več.

Tedaj sem mu segel v roko. Podaril sem mu knjigo. In ločila sva se kot najboljša prijatelja.

Po njegovem odhodu sem se zamislil nad tem, da isti ljudje, ki so ga tako grobo postavili pod kap, gotovo zelo nežno ravnajo s svojimi stroji. Gotovo jih skrbno snažijo in negujejo. In v nobenem primeru jih ne vržejo po stopnicah, temveč napišejo pri prenašanju na zaboj: »Ne metajte!« ali »Oprezno!«

O tem sem nekoč že pisal, prijatelji, pa sem si zdaj to reč še enkrat priklical v spomin.

Potem sem pa pomislil, da bi ne bilo napačno, če bi tudi na človeka kaj napisal s kredo. Recimo takole kakšno krilatico: »Porcelan!« »Nalahko!« Dokler je to človek, je pač človek in stroj mu služi.

Spor za kamniško
gasilsko župoKazresnim članom župne uprave je zagrozilo sresko
načelstvo z najvišjo kaznijo

Kamnik, 22. januarja. Poročali smo že o zanimivem sporu med razresnimi člani župne uprave gasilske župe za kamniško srez in srezkim načelstvom. Ker razresni člani župne uprave niso hoteli izročiti poslov, jih je srezko načelstvo kaznovalo z globo Din. 2.000.— v primeru neizterljivosti v roku 48 ur pa z zaporom 10 dni. Kako se je stvar razvijala dalje?

Kaznovani člani župne uprave g. Cerer Anton, Fajdiga Franc in Humar Janko, kljub kazni in pozivu, da morajo izročiti posle v roku 48 ur, tega niso storili, pač pa so vložili pritožbo, v kateri navajajo, da so vsi odloki srezkega načelstva nezakoniti in predstavljajo ne samo prekršanje delokroga upravnega oblastva, temveč očito kršenje pozitivnih predpisov zakonov, ustanavljajo pa tudi dejanski stan prestopka v smislu § 386 kazenskega zakonika, radi česar si pridržujejo pravico podvzeti nadaljnje korake.

Srezko načelstvo postopa v svojih odlokih, kakor da bi šlo za izvršitev pravomočne in izvršne upravnice odločbe ter uporablja odtodne zakonske predpise zakona o obtem upravnem postopku. Že v § 1. tega zakona je uporaba omejena na postopanje oblastev, banovin in občin pa le, če postujejo kot nosilci oblasti. V danem primeru pa gre za izvršitev odloga Gasilskega združene dravske banovine, torej avtonomne ustanove, kakršne postojajo na osnovi zakona o organizaciji gasilstva. Ta ustanova ni niti oblastvo niti nosilka oblasti, ker ji zakon tega svojstva nikjer ne daje, marveč je organizacijska edinica v gasilski organizaciji s pravicami in dolžnostmi napram višjim in nižjim edinicam ter članom. Iz tega izhaja, da srezko načelstvo v zakonu o upravnem postopku nima zakonitega oslona za izvršitev katerega odloka gasilskega združene. Tudi če bi kdo hotel priznati Gasilski združeni značaj oblasti, bi njen odlok še ne bil izvršen, kajti ona legalno ne obstoja, ker je bila postavljena v funkcijo z nezakonitim aktom Vatrogasnega saveza, proti kateremu je zakonita Gasilska združena vložila pritožbo, ki še do danes ni rešena.

Končno so člani razresne župne uprave v svoji pritožbi navedli, da morajo opozoriti na čl. 61 pravil gasilske službe, katera imajo zakonsko moč. Ta člen naravnost nalaga podrejenemu funkcionarju in članu gasilske organizacije, da ne sme izvršiti povelja ali naredb če slednja nasprotuje obstoječim zakonom in predpisom in ker po njihovem mnenju razrešitveni odlok Gasilskega združene nasprotuje obstoječim za-

Ni torej do gotove meje nič slabši od stroja.

In ko sem tako o teh stvarih razmišljal, sem sklenil napisati v pouk to povesť kakor se je zgodila v resnici. In eva je!

konom in predpisom, jim ta člen pravil onemogoča izročitev poslov.

Vložena je bila tudi pritožba pri ministru za telesno vzgojo naroda, v kateri so člani župne uprave zahtevali, da se uvede zoper njih disciplinski postopek. To je bilo potrebno radi tega, ker odlok Gasilskega združene pavalno dolži, ne da bi navedel konkretna dejstva. V disciplinskem postopanju pa bo morala združena svojo očitno konkratizirati, ali pa jo umakniti.

V četrtek 21. t. m. je razrešena uprava župe sklicala v kino dvorano sejo župe, ki pa je bila po srezkem načelstvu zabranjena z motivacijo, da razrešena župna uprava za sklicanje seje ni upravičena.

Danes pa so člani razresne župne uprave g. Cerer Anton, Fajdiga Franc in Humar Janko prejeli nov kazenski odlok srezkega načelstva, ki jim je tokrat naložilo kazni Din. 43.000.— v primeru neizterljivosti v roku 3 dni pa zaporom 15 dni. Ako v roku 24 ur ne bodo kljub temu oddali svojih poslov, bodo kaznovani z najvišjo kaznijo.

Ker je prav gotovo, da razrešeni župni funkcionarji svojih poslov še vedno ne bodo izročili bomo najbrž v kratkem lahko poročali o najvišji kazni, ki jo srezko načelstvo lahko izreče.

Iz Ptuj

— Kuluk za občinske ceste je predpisan tudi za leto 1937/38. Zato poziva oblast vse kuluku zavezane, da se izjavijo do konca januarja ali bodo odslužili z delom odnoso v denarju. Do istega časa ima vsak zavezanec tudi pravico vpogleda v seznam.

— Društvo primorskih in koroških rojakov »Gorica« je imela te dni v gostini Kravina redni občni zbor. Iz poročil društvenih funkcionarjev izhaja, da se to mla do društvo zelo lepo razvija in šteje danes 105 članov. Občnega zbora so se udeležili tudi zastopniki sorodnih narodnih društev. Na občnem zboru je bil ponovno izvoljen dosednji odbor z malenkostnimi spremembami, s predsednikom g. Pericem Lojzetom.

— Zahteva po borzi delu v Ptuj. Mestno poglavarstvo se že delj časa zavzema za to, da bi se tudi v Ptuj ustanovilo poverjenstvo borze dela. Ta potreba se je še tem bolj pokazala s priključitvijo občin Breg, Rogoznica in Grajena k mestu. Število zavarovanih delavcev pri OUDZ je

znatno naraslo, ker ustanavljajo nove industrije v okolici. Upravičeno lahko zahtevamo, da se da Ptuj samostojna posredovalnica dela. Začasno pa se naj obratujejo brezposelni iz Ptuja in okolice v vseh zadevah še na mestni urad in sicer samo vsak ponedeljek in četrtek od 10. do 12. ure.

— Nova tekstilna industrija v Majšperku je že začela obratovati. Začasno zaposluje le nekaj delavcev, ko pa bo obrat polno uspostavljen, bo prišlo več delavcev do kruha. Ustanavlja pa se še druga tekstilna industrija v Podložah, katere lastnik je g. Mesiček.

Iz Maribora

— Gostovanje Borisa Arhipova. Na svojem potovanju skozi Jugoslavijo je v Mariboru bivil pri ljubljani član mariborske opere Boris Arhipov, ki je bil do nedavna prvi lirijni baritonist bratslavke opere. Odlični gost, ki ga imajo Mariborčani še v spominu zaradi njegovega krasnega glasu, bo nastopil v torek 26. t. m. v narodni partiji opere »Baron Trenk«.

— Delavci snujejo industrijo. Poročali smo že, da bodo mariborski delavci ustanovili posebno združbo in tekstilno tovarno na zadružni podlagi. Da ne bo ostalo samo pri načrtih, nam dokazuje dejstvo, da se bo že to nedeljo vršil ustanovni občni zbor, za katerega vlada veliko zanimanje.

— Mariborski filatelisti. Te dni so zborovali mariborski filatelisti in polagali ob račun živahnega klubovega delovanja v preteklem letu. Filatelistični klub šteje 42 članov. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika sreski podnačelnik g. dr. Modrijan Doslej je vodil klub g. inž. Mohorčič.

— Tihotapska afera. Policija v Čakovcu je te dni aretirala Petra Kropca in Alojza Zorčiča, ki sta ponoči vthotapila v Čakovce 30 kg saharina. Oblasti so zaplenile tudi avtomobil, s katerim sta se vozila tihotapca.

— Smrt na cesti. V Voseku pri Sv. Marjeti so našli na občinski cesti 69letnega be-raca Franca Habjančiča. Starček je bil mrtov. Zdravnik je ugotovil, da ga je zadela ponoči kap.

— 300 kg rib so pojedli včeraj Mariborčani. Tako dobro založenega ribjega trga že dolgo ne pomnimo. Cene so bile razmeroma precej visoke.

— Banatsko vino v Ormož. Med vinogradniki v okolici Ormoža je nastalo veliko razburjenje zaradi pošiljke banatskega vina. Razburjenje je tem večje, ker se je vršil prav te dni v Ormožu velik vinski sejem, ki je zelo dobro uspel in zainteresiral vse vinske trgovce. Zato ni razumljivo, zakaj kupujejo prav v tem času, ko naši vino, gradniki tako trpe, banatsko vino.

— Stavka še traja. Pred tremi dnevi je izbruhnila v prometovniku Stanovsko pri Poljčanah stavka in je 100 rudarjev zapustilo delo. Rudniška uprava je reagirala na stavko s tem, da bo odpustila vse rudarje, ki se ne bi vrnili v rudnik. Dosedaj so vsi delavci solidarni. Vrše se pogajanja.

— Prihodnji teden bo premiera »Dre, tu je, najnovejša komedija našega slavnega komediografa Branislava Nušića. Režijo vodi glavni režiser Jože Kovič. Sodelujejo: Zdravko, Rastbergerjeva, Kraljeva, Srdceva, Gorinškova, Savinova, Barbičeva, Tavor-nikova, Gorinšek, Grom, Verdonik, Nakresl, Košuta, Košič in Blaž.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din preklic

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Sveže najfinije norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne

DR. G. PICCOLIJA

V L J U B L J A N I

se priporoča bledim in slabotnim osebam.

PRODAM

Beseda 50 para, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

PO UGODNIH

dnevnih cenah prodajamo do

preklica šivalne stroje vseh vrst,

kakor tudi dvokolesa raznih

znamk iz tovarniške zaloge, na

trajne vloge vseh zavodov. Pi-

šite še danes po cenik na upravo

»Slov. Naroda« pod »Zaloga«, 222

KLIŠEJE

ENO

VČERAVNJE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

LIPSKI SPOMLADNI SEJEM 1937

(Leipziger Frühjahrsmesse 1937)

ZACETEK 28. FEBRUARJA

60% POPUSTA NA VOZOVNICAH na nemških železnicah,

znaten popust v drugih državah.

Vsa pojasnila dajeta častna zastopnika:

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana, Tyrševa 33, telefon 27-62.

JOSIP BEZJAK, Maribor, Gospodsk ul. 25, telefon 20-97.

in ZVANIČNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA, Beograd,

Knez Mihajlova 33/I, telefon 24311.

POSEST

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

HISO Z LOKALOM

pripravno za vsako obrt, ter

lepimi gospodarskimi prostori

prodam na Glinah, Tržaška

cesta 48. 321

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

URARSKI POMOČNIK

dobi zaposlenje. Pisati na upra-

vo Slov. Naroda pod »Ura« 326

ZLATARSKEGA VAJENCA

takoje sprejemem. B. Rangus,

zlatar, Kranj. 340

PRODAJALKA

z večletno prakso, zmožna slov.

nemškega jezika in pisarniške-

ga dela, išče službo v trgovini

ali pisarni. Gre tudi za blagaj-

ničarko. Nastop lahko takoj

ali kasneje. Ponudbe na upravo

Slov. Naroda pod »Zanesljiva

moč«. 310

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

Stanovanje

trisočno, Slomškova 7, oddam,

eno takoj, drugo za februar. 284

TRISOB. STANOVANJE

komfortno s kopalnico oddam

v Trdinovi ulici 8 s 1. februar-

jem. Naslov pri Aloma Compa-

ny, Ljubljana. Aleksandrova

2/I. 330

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandrova cesta 26

F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.

Aleksandro